

Gorenjski Glas

TOREK, 18. AVGUSTA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 66, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Po prvem preplahu sem se vzravnal

To je na veliki šmaren na Brezjah na praznovanju biserne maše ob 60-letnici duhovništva dejal nekdanji ljubljanski nadškof in kardinal dr. Franc Rode. Na Primskovem v Kranju pa je maševal novi nadškof in papeški nuncij v Iraku dr. Mitja Leskovar.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Tudi letos je bilo na sobotni praznik Marijinega vnebovzetja največ romarjev v cerkvah, ki so posvečene temu dogodku. Po pričakovanju jih je bilo največ, dobrih tri tisoč, v slovenskem narodnem svetišču na Brezjah. To je sicer manj kot v preteklih letih. Na Brezjah so zadovoljni, da so lahko poskrbeli za varnost romarjev.

Letošnja slovesnost na Brezjah je bila tudi biserna maša nekdanjega

ljublanskega škofa metropolita in kardinala dr. Franceta Rodeta, ki je bil v duhovnika posvečen leta 1960 v Parizu. O duhovniškem jubilanu, ki je bil rojen leta 1934 pri Adamu na Rodici pri Domžalah in je bil leta 1945 med slovenskimi begunci v Vetrinju in kasneje v Judenburgu, Lienzu in nazadnje v Argentini, je govoril ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. Spomnil je na njegovo veliko povezanost z Brezjami, kamor je vedno prihajal, ko se je vračal iz tujine, še posebej

pa v letih, ko je bil ljubljanski nadškof. »Na Brezjah ste ob prazniku Marijinega vnebovzetja slovenskemu kristjanu, pa tudi slovenskemu človeku spregovorili besede resnice. Pri tem vas je podpiralo veselje ob dejstvu, da ste Slovenec. Koliko poti ste prevozili, koliko predavanj pripravili, da bi to veselje, to notranjo radost nad slovenstvom prebudili tudi v slovenskem človeku in zlasti v slovenskem kristjanu,« je o dr. Rodetu povedal nadškof Zore.

► 2. stran

Biseromašnik kardinal dr. Franc Rode pozdravlja vernike. Pred njim nadškof Stanislav Zore in pomožni škof dr. Franc Šuštar. / Foto: Tina Dokl

Oživljajo gospodarsko srce Jesenic

Jeseniški župan Blaž Račič in direktor podjetja Mapri proasfalt Marko Božič sta zasadila prvo lopato in postavila prvi robnik ter tako simbolno označila začetek druge faze izgradnje komunalne infrastrukture v Poslovni coni Jesenice.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Na Jesenicah so se v četrtek uradno začela dela v Poslovni coni Jesenice. Gre za območje nekdanjih železarskih obratov, ki so bila po propadu železarske prepuščena propadanju. Leta 2006 so del območja že uredili v sklopu prve faze urejanja, zdaj sledi druga faza. V njej bo Občina Jesenice prometno in komunalno opremila doslej še neurejeno degradirano industrijsko območje na južnem robu poslovne cone.

Dela naj bi zaključili do konca letošnjega leta.

► 5. stran

Prvo lopato sta v cement zasadila in postavila prvi robnik župan Občine Jesenice Blaž Račič in kot predstavnik izvajalca direktor podjetja Mapri proasfalt Marko Božič. Po besedah župana Račiča je začetek del eden najpomembnejših dogodkov v občini letos in nasploh v tem županskem mandatu. / Foto: Gorazd Kavčič

Danes naj bi bila znana odločitev glede Hrvaške

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Ali se bo spremenil režim na meji s Hrvaško, naj bi vlada odločila danes. Zavod RS za šolstvo pa na Brdu pri Kranju v naslednjih treh dneh organizira konferenco ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov. Ta bo namenjena predstavitvi novosti v novem šolskem letu, predstavili bodo tudi izsledke raziskave o izobraževanju na daljavo, pozornost pa namenili različnim oblikam izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa in ravnanju vrtec in šol ob nepredvidenih okoliščinah. Pristojna ministrica dr. Simona Kustec bo podala usmeritve za prihodnje obdobje. Podatki o okužbah z novim koronavirusom ob

minulem koncu tedna kažejo: v četrtek je bilo v Sloveniji potrjenih 37 primerov, največ, kar enajst, so jih zaznali v Ljubljani. Na širšem Gorenjskem so dve okužbi potrdili v občini Kamnik in po eno v občinah Kranj, Šenčur in Komenda. V petek je bilo pozitivnih 32 oseb, od tega po ena v občinah Kamnik, Domžale, Trzin in Vodice. V soboto so (ob tudi manj testiranih, kar je značilno za konce tedna) potrdili 15 novih okužb, od tega dve v občini Trzica, po eno pa v Vodichah in Žireh. V nedeljo so potrdili 13 okužb, a nobene na Gorenjskem. Hospitaliziranih je 19 oseb, od tega so trije v intenzivni negi. Konec tedna ni bilo smrtnih žrtve zaradi koronavirusa, do zdaj jih je umrlo 129.

AKTUALNO

Andrej Šter iz Belgije domov v karanteno

V karanteni je tudi vodja konzularne službe na ministrstvu za zunanje zadeve Andrej Šter, ki je z ženo v Belgiji obiskal hčerko in njeno družino, v času njunega obiska pa je Belgija pristala na rdečem seznamu.

3

ZANIMIVOSTI

Kmetovati je začel z dvema kozama

Žiga Kršinar s Topola je že od nekdanj govornik, da bo kmet, čeprav ne prihaja s kmetije. Pred leti je pustil službo in se začel preživljati z delom na svoji ekološki učni kmetiji. Prideluje seno meso, usmeriti se želi v učno kmetijo.

9

KRONIKA

Zavijanje desno tudi ob rdeči luči

Kaj prinaša novela zakona o pravih cestnega prometa? Zavijanje desno ob rdeči luči na semaforju, višje globe za uporabo telefona med vožnjo, vsaj 1,5 metra bočne razdalje ob prehitvanju kolesarja ...

16

ZADNJA

Vrh Storžiča le še za planince

Planinci, ki so se že povzpeli na Storžič, vedo, da so si vrh delili z ovčami. Odslej ne bo več tako, saj so člani Agrarne skupnosti Bašelj del vrha ogradili in svojim ovčam tako onemogočili dostop.

24

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno. Jutri zjutraj bo po nižinah megla. Čez dan bo večinoma sončno. V četrtek bo pretežno jasno.

13/25 °C
jutri: večinoma sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Stoodstotno naravna rožna vodica sivke

Naravna rožna vodica sivke Yanumi je s svojo kombinacijo čudežnih sestavin odlična tonik, ki prodre globoko v pore, jih ne maši in je primerna tudi za kožo z madeži, aknami ali razbarvanostjo. Uporablja se za vse tipe kože, še posebno za suho in zrelo kožo, in za vse starosti. Uporabite jo lahko pred spanjem, ko jo naneseš na obraz pred naravnim negovalnim oljem Yanumi za nego kože in pustite, da čudežno deluje – tudi medtem ko spite in se regenerirate. Več informacij lahko najdete na www.yanumi.com.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo rožno vodico sivke Yanumi (50 ml). Nagradno vprašanje: Za kakšne vrste kože se uporablja stoodstotno naravna rožna vodica sivke? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 26. avgusta 2020, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme DOROTEJA PIBER iz Zgornjih Gorij.

Čisti dobiček za petino manjši

NLB Skupina je v prvem letošnjem polletju ustvarila 73,7 milijona evrov čistega dobička.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Na poslovanje bank v letošnjem prvem polletju so močno vplivale razmere, ki jih je povzročila pandemija novega koronavirusa. »Nadzorni svet NLB z zadovoljstvom ugotavlja, da je NLB Skupina kljub oblikovanju oslabitev in rezerva-

V NLB Skupini so v letošnjem prvem polletju dosegli skoraj enak dobiček kot v enakem lanskem obdobju, a so ga letos zaradi koronarazmer zmanjšale oslabitve in rezervacije.

cij poslovala stabilno in dobičkonosno.« je po seji nadzornega sveta, na kateri so obravnavali poslovanje NLB Skupine v prvi polovici leta, dejal predsednik nadzornega sveta Primož Karpe.

V NLB Skupini so v prvem polletju ustvarili 73,7 milijona evrov čistega dobička, kar je bilo 20,7 milijona evrov ali 22 odstotkov manj kot v enakem lanskem obdobju. S poslovanjem so dosegli enako visoke čiste prihodke kot lani (260 milijonov evrov),

skoraj enak kot lani je bil tudi dobiček pred oslabitvami in rezervacijami (115,2 milijona evrov), a so ga letos zaradi koronarazmer zmanjšale oslabitve in rezervacije. Medtem ko so jih lani oblikovali za 5,5 milijona evrov, so jih letos v višini 33,2 milijona evrov. Izpad so deloma nadomestili s prodajo dolžniških vrednostnih papirjev v vrednosti približno 330 milijonov evrov ter s prodajo NLB Vite, ki je k rezultatu skupine prispevala 11 milijonov evrov. Hčerinske banke v jugovzhodni Evropi so poslovale uspešno in so v prvem polletju k dobičku pred davki prispevale 40 odstotkov. Na poslovanje so pomembno vplivali predvsem nižji neto obrestni prihodki, stabilni osnovni prihodki iz kreditnega poslovanja in višji neto obrestni prihodki. Bilančna vsota skupine je ob polletju znašala 14,9 milijarde evrov in se je zvišala predvsem zaradi večjih depozitnih prilivov. Pri bruto kreditih so dosegli 4-odstotno rast, ta je bila višja tako pri kreditiranju pravnih oseb kot prebivalstva. Količnik skupnega kapitala skupine je znašal 20,5 odstotka in je bil znatno nad zakonskimi zahtevami.

Kardinal Rode: Po prvem preplahu sem se vzravнал

◀ 1. stran

»Z imenovanjem za ljubljanskega nadškofa leta 1997 se je pomnožila vaša skrb za usodo naroda, ki ste jo izražali na različne načine. Opozarjali ste na nevarnosti, ki grozijo narodu zaradi nizke rodnosti, samomorov in splavov, mamil in alkoholizma, na šolo, ki ateizira, namesto da bi vzgajala, vse to pa z željo po normalni prenovi in normalnih odnosih med Cerkvijo in državo,« je še dejal Zore. Spomnil je na njegove pogosto zamolčane spravne besede obžalovanja, izrečene pri Svetem Urhu nad Ljubljano, za vse nasilne smrti, ki so jih povzročili kristjani, in prošnjo sorodnikom žrtev za odpuščanje.

»Ponižanja in sramotjenja sem vzel kot križ, ki ga moram nositi, če hočem hoditi za Gospodom po ozki poti. To je logika evangelija. Te pa ne razumejo vsi, tudi vsi duhovniki ne. Raje živijo v lagodnem miru in v nezahtevni letargiji, ki ne terja naporov in ne prenese jasne besede. Raje imajo hlapčevski molk in idejno meglo,« je povedal v zahvalni besedi njegova eminenca kardinal dr. Franc Rode.

Kardinal dr. Franc Rode se je zahvalil nadškofu Zoretu za možnost, da je lahko svoj duhovniški jubilej praznoval na Brezjah. Povedal je, da se je po silovitih reakcijah na njegove govore na Brezjah vzravнал in se ni zломil. Govoril je kot Pastir, odgovoren za svoje vernike in za usodo naroda. Po njegovem zblíževanje med vsemi, ki v srcu dobro mislijo, lahko steče. Sprava je mogoča, z njo pa tudi neobremenjena prihodnost.

Roke in srce za bližnjega

Na Primskovem v Kranju so bili počaščeni, da je na praznični dan pri njih maševal nadškof dr. Mitja Leskovar, ki je bil pred nedavnim imenovan za papeškega nuncijsa v Iraku in v Ljubljani posvečen v nadškofa. Dr. Leskovar je bil namreč pred petdesetimi leti krščen v primskovski cerkvi, pred petindvajsetimi leti pa je

Šopek za biseromašnika. Izročila mu ga je direktorica Romarskega urada Brezje Andreja Eržen Firšt. / Foto: Tina Dokl

Novomašnik Anže Cunk, nadškof in papeški nuncij dr. Mitja Leskovar ter nekdanji kranjski župnik prelat Stanislav Zidar pred kipom Primskovške Marije / Foto: Tina Dokl

Praznično bogoslužje na Primskovem je vodil nadškof dr. Mitja Leskovar, ki je bil pred pol stoletja krščen v primskovski cerkvi. / Foto: Tina Dokl

bil posvečen v duhovnika. Z njim sta maševala tudi dva jubilaranta: novomašnik Anže Cunk in zlatomašnik ter dolgoletni kranjski župnik in dekan, prelat Stanislav Zidar. Nadškof dr. Leskovar je v pridigi povedal,

da nas v življenju pogosto spremljajo težave, zoper katere sami nimamo moči, vendar to ne pomeni, da je vsega konec. Stiske so in vedno bodo. Je pa pomembno, da imamo tudi ob svojih skrbih odprte oči,

srce in roke za drugega. Praznično mašo na cerkvenem dvorišču je popestril nastop domače pevске skupine Bodeče Neže, ki deluje pri Folklorni skupini Ozara in bo prihodnje leto praznovala 30 let delovanja.

Obiskovalci v Planico po nova doživetja

V Nordijskem centru (NC) Planica in družbi Hit Alpinea so predstavili aktivnosti, ki so jih pripravili v času koronakrize. Novost sta med drugim športno igrišče za disk golf in curling v snežnem tunelu, oboje je primerno za družine, skupine prijateljev, timbilidinge.

SUZANA P. KOVAČIČ

Rateče – Športno igrišče za disk golf so v NC Planica postavili v sodelovanju s Frizbi zvezo Slovenije. Disk golf je igra, ki je zelo podobna tradicionalnemu golfu, le da namesto udarjanja žogice v luknjo mečemo frizbi (leteči disk) v košaro. Igra je najbolj znana v skandinavskih državah, tudi pri nas postaja vse bolj priljubljena. V snežnem tunelu so v petek predstavili še drugo novo aktivnost v centru – zimsko olimpijsko panogo curling. Ledeno stezo so postavili v sodelovanju s Curling zvezo Slovenije. Oboje je že na voljo družinam,

medgeneracijskim »spopadom«, skupinam prijateljev, timbilidingom.

Vršilec dolžnosti direktorja Zavoda za šport RS Planica dr. Franci Petek je poudaril, da je Planica velik odprt prostor z velikim potencialom in da je treba biti prilagodljiv, četudi so časi malo drugačni. V koronakrizi so iskali nove rešitve v poslovanju in prilagajanju trenutni situaciji. Franci Petek je pohvalil slovenskega gosta, ki se je v preteklih dveh mesecih zelo izkazal. Dodal je, da so v preteklosti prevladovali tuji gostje, medtem ko so slovenski prihajali bolj ob koncih tedna. V Planici opažajo, da slovenski gostje dejansko

spreminjajo svoj življenjski slog, saj so se številni letos odločili drugače – za aktivno preživljanje prostega časa in odkrivanje lepote Slovenije. Slovenskega gosta doživljajo sicer kot zelo zahtevnega – kar pomeni, da zahteva »nekaj več«, ponudbo z dodano vrednostjo. Opažajo, da je pripravljen potrošiti več denarja, vendar želi, da cena produkta upraviči njegovo vrednost.

V podjetju HIT Alpinea so s poletno sezono zelo zadovoljni, saj je destinacija Kranjska Gora po unovčitvi turističnih bonov na drugem mestu. »V naših namestitvah imamo tri četrtine slovenskih gostov, od teh

Predstavniki Disk golf zveze Slovenije Boštjan Babič je nekdanji uspešni smučarski tekač in zdaj ambasadorki NC Planica Vesni Fabjan in županu Janezu Hrovatu dal navodila za prvi met frizbija v koš.

Liza Gregori in Jera Aideen Schiffrer iz Curling kluba Jesenice sta predstavili novo aktivnost v snežnem tunelu – zimsko olimpijsko panogo curling.

jih dobra polovica uporabi bone. Med tujci prevladujejo Italijani in Nemci, sledijo Madžari, Čehi ...» je povedal Milan Sajovic, direktor družbe Hit Alpinea, kjer so se na prodajno marketinške aktivnosti pripravili že spomladi. »Veseli nas, da skupaj s preostalimi ponudniki soustvarjamo privlačno ponudbo za vse okuse in vse letne čase. Destinacija in njena ponudba je namreč privlačna skozi celo leto in tudi v podjetju stremimo k temu.« Hit Alpinea v jesen vstopa še z dodatno promocijo za zimo – če rezervirate bivanje pri njih še

letos s turističnim bonom, vam bodo podarili bon za zimo 2021 (brezplačno bivanje za eno noč ob bivanju vsaj tri noči). Slovenskemu gostu so se posvetili z enovito cenovno politiko, obogatitvijo z dodatnimi vsebinskimi paketi, kot je npr. adrenalinski paket, ki vključuje še spust po jeklenici v Planici, je poudaril Sajovic.

Vodja NC Planica Jelko Gros je povedal, da je bil prihodek v juliju enak kot v enakem obdobju lani. Tudi Gros je poudaril, da je ves čas treba razmišljati o novostih, da se obiskovalci radi in znova vračajo. Kranjskogorski župan Janez Hrovat je »zgodbo« v dolini pod Poncami ocenil kot zelo uspešno; tradiciji smučarskih skokov se pridružujejo tudi drugi športi, tu je pripravljali center za različne športe in tudi razvedrilni in adrenalinski center. Kot je zagotovil, se občina z infrastrukturnimi vložki trudi, da bi omogočila čim boljše povezavo, promocijo in trženje nordijskega centra. »NC Planica je velik kamenček v mozaiku turistične zgodbe, ki je pripomogel k temu, da je destinacija na drugem mestu po unovčenju bonov,« je sklenil župan Hrovat.

Kriza kot priložnost za razmislek

Vsako leto pričakovati rekordno rast je nerealno in tudi nevzdržno za destinacijo, je prepričana direktorica zavoda Turizem in kultura Radovljica Nataša Mikelj. Zato imajo vsi deležniki v turizmu pomemben izziv, kako postaviti kakovost pred količino. To bo ključna naloga destinacije v prihodnosti, je prepričana.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Leto 2020 ne bo rekordno, kar ni nujno slabo, pa ocenjuje Nataša Mikelj, direktorica zavoda Turizem in kultura Radovljica. »Trenutni podatki kažejo, da smo na približno petdeset odstotkih lanske sezone. Sliši se malo, a če podatke primerjamo s podatki izpred nekaj let, smo lahko zadovoljni. Morda bomo dosegli rezultate iz sezone 2016, ki ni tako daleč v preteklosti. To so bili časi, ko je turizem rasel v nekih normalnih okvirih. Kar se je zgodilo kasneje, nas je že nekontrolirano vodilo v množični turizem, ki dolgoročno ni

vzdržen in lokalnemu okolju ne prinaša nobene dodatne vrednosti. Če smo se kot destinacija zavezali k butičnemu, zelenemu turizmu in pristnim doživetjem, potem ne moremo v nedogled preštevati števila ustvarjenih nočitev, temveč moramo pogledati širšo sliko,« poudarja Mikljeva. »Predvsem pa se moramo končno posvetiti kakovosti in dodatni vrednosti, butičnim doživetjem, ne le posteljam.«

Če vprašate ponudnike namestitvenih kapacitet, vam bo večina povedala, da z obiskom niso preveč zadovoljni, kar povsem drži, še dodaja. »Rast števila

ponudnikov namestitvenih kapacitet je bila v zadnjih letih skokovita, imamo jih kar petkrat več kot leta 2010, in sicer v 25 krajih po občini. Po drugi strani struktura te ponudbe ni taka, da bi spodbujala razvoj turizma vse leto. Prevladujejo namestitve, ki spodbujajo že tako hitro rast v poletnih mesecih, ko od junija do avgusta ustvarimo skoraj tri četrtine vseh nočitev.«

A Mikljeva ob tem poudarja, da si na zavodu kot destinacijska organizacija z namenom razbremenitve poletnih mesecev prizadevajo za porast števila gostov in nočitev predvsem v mesecih

po glavni turistični sezoni in pred njo. »To dvoje ne gre skupaj. Dejstvo je, da se več kot polovico vseh nočitev ustvari v kampih, zato je tudi razpršenost turistov čez vse leto težje izvedljiva, saj praktično vrsta nastanitvenih kapacitet narekuje tempo destinacije. Izziv za prihodnost torej bo, kakšne so namestitve, po katerih želimo, da je Radovljica znana. Ali so to turistični centri, apartmajski naselja, glampingi na kmetijskih zemljiščih ali pa so to butični majhni družinski hoteli, turistične kmetije, sobe ...?«

Trenutni trendi v turizmu kažejo novo realnost,

Nataša Mikelj, direktorica zavoda Turizem in kultura Radovljica / Foto: Tina Dokl

turizem potrebuje tako imenovani reset, zavarovanje naravnega okolja, spodbujanje kmetijstva in samoskrbe, večanje kvalitete storitev in dodane vrednosti na gosta, le tako bodo v destinacijo prihajali gostje, katerih potrošnja bo večja in bo krepila lokalno ekonomijo, turizem pa se bo lahko razvijal bolj trajnostno in

manj množično, je prepričana. »Mislim, da je to zelo pomembno vprašanje tudi za naslednjo turistično strategijo in prostorski razvojni načrt občine, ki ga moramo oblikovati skupaj, vsi prebivalci občine, z vprašanjem, v kakšnem okolju želimo živeti in kakšnih obiskovalcev želimo ter bomo do njih gostoljubni.«

Izgube zaradi odpovedi vesellic

Priljubljena oblika poletne zabave so gasilske veselice, ki prostovoljnim gasilskim društvom (PGD) pomenijo enega izmed osrednjih virov prihodka. Kako se bodo društva zaradi koronarazmer soočila z odpovedjo vesellic in posledično s finančno izgubo?

MAŠA LIKOSAR

Olševak – Gasilske veselice običajno obišče več sto, po besedah predsednika PGD Olševak Mateja Ostermana tudi tisoč ljudi. Ker je na tovrstnih dogodkih, katerih glavni namen je druženje, težko zagotoviti varnostno razdaljo in upoštevati vsa priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), so bile veselice letos večinoma odpovedane. Izpad prihodka bo gasilskim društvom pomenil predvsem oviro pri razvoju in zastoj načrtovanih investicij v gasilsko opremo, vozila in dom. »Gasilska društva so v svoji osnovi neprofitne organizacije, kar pomeni, da nimamo možnosti in drugih načinov, ki bi nam zagotovili finančna sredstva,« je povedal Osterman in dodal, da jim je veselica prinesla tudi pet in več tisoč evrov. »Ker letos tega prihodka ne bo, bi država denar od neizkoriščenih turističnih bonov lahko razdelila med prostovoljna gasilska društva, a to se verjetno ne bo zgodilo,« je dejal Osterman in še dodal: »Epidemija je pretrgala vezi med člani, saj se nismo smeli družiti. Povezanost pa je za gasilce bistvenega pomena, da lahko ob intervencijah delujemo usklajeno. Poleg tega smo izgubili

Prihodek, ki so ga prostovoljna gasilska društva ustvarila na vesellicah, so običajno namenila za razvoj društva ter obnovo gasilske opreme. Slika je simbolična. / Foto: Tina Dokl

eno generacijo mladih gasilcev, saj jim nismo mogli zagotoviti izobraževanj in tekmovalj. Mislim, da je ta škoda večja od tiste, ki jo je povzročil izpad prihodka.«

V Podbrezjah so morali dvodnevno veselico, ki je bila načrtovana konec avgusta, odpovedati. »Gasilci smo v naših krajih gonilo družbenega dogajanja. Veselice tradicionalno prirajamo že več kot štirideset let,« je pojasnil predsednik PGD Podbrezje Boštjan Aljančič in dodal: »Finančni primanjkljaj, s katerim se bomo spopadli

letos, bomo težko nadomestili. Osnovni stroški in nujna vzdrževalna dela ostajajo, kako jih bomo poplačali, ne vem. Upam, da bomo iztržili še kakšen evro prek Gasilske zveze Naklo in Občine Naklo.« Izpad prihodka iz naslova veselice pa bo posledice pustil tudi v PGD Bitnje. »Letos smo se morali znajti na druge načine. Člani se še bolj udeležujemo in se obračamo na pomoč k sponzorjem in donatorjem,« je dejal predsednik PGD Bitnje Jure Zihler in dodal: »Edini prihodek, ki smo ga letos imeli, so

bili prostovoljni prispevki krajanov ob deljenju koledarjev, a to še zdaleč ni dovolj, da bi pokrili vse stroške.« Država bi po mnenju Zihlerja morala nameniti dodatna finančna sredstva tudi prostovoljnim gasilskim društvom. »Gasilci smo delovali v času epidemije, zato se mi zdi prav, da bi od države prejeli krizni dodatek, kot ga je prejelo zdravstveno osebje. Namenili bi ga vzdrževanju gasilske opreme in vozil. Ta vsako leto zahtevajo obnovo in pregled, da ohranijo popolno varnost,« je sklenil Zihler.

Oživljajo gospodarsko srce Jesenic

1. stran

Zgradili bodo osemsto metrov nove povezovalne ceste med trgovsko-upravnim središčem pri Občini Jesenice in objektom Hidria, uredili meteorno in fekalno kanalizacijo, postavili cestno razsvetlavo ter uredili kolesarske površine in površine za pešce. Pogodbena vrednost projekta znaša 661 tisoč evrov, Občini Jesenice pa je uspelo pridobiti več kot pol milijona evrov sofinanciranja iz sredstev Kohezijskega sklada.

je podjetje Trias s Hrušice, ki se ukvarja z logistiko cestnega transporta. Direktor podjetja Jaka Šporar je dejal, da so v coni kupili dodatno zemljišče, na katerem bodo zgradili samopostrežno avtopralnico na žetone, kakršne v tem delu Gorenjske še ni. Občani bodo lahko storitev uporabljali 24 ur na dan. »Povezovalna cesta za nas kot podjetje in prav tako za celotno industrijsko cono bo velikega pomena za nadaljnji razvoj,« je dejal.

V prihodnje Občina Jesenice načrtuje tudi nada-

Tik pred svečanim začetkom del je eno od podjetij, ki že delujejo v poslovni coni, Nire Steel, župana Račiča v pismu opozorilo na težave, ki jih imajo podjetja na tem območju. Kot so zapisali, je območje pozabljeno že 25 let, težav je veliko, ena od njih je neurejena kanalizacija, saj da za okrog 400 zaposlenih izteka kar v Savo.

Prvo lopato sta v cement zasadila in postavila prvi robnik župan Občine Jesenice Blaž Račič in kot predstavnik izvajalca direktor podjetja Mapri proasfalt Marko Božič. Po besedah župana Račiča je začetek del eden najpomembnejših dogodkov v občini letos in nasploh v tem županskem mandatu.

»Urejena komunalna oprema v poslovni coni bo podlaga za celovit razvoj tega območja, za zagon novih poslovnih dejavnosti ali razširitev obstoječih, za nova delovna mesta, za nove dejavnosti v mestu in, ne nazadnje, tudi za lepši videz tega dela mesta. Govorimo torej o gospodarskem napredku, ki je osnova razvoja tudi za vsa druga področja,« je povedal.

Začetka del so se udeležili tudi predstavniki nekaterih podjetij, ki v Poslovni coni Jesenice že opravljajo dejavnost ali pa jo načrtujejo. Eno od takih podjetij

ljevanje urejanja Poslovne cone Jesenice. V tretji fazi bodo uredili infrastrukturo znotraj območja poslovne cone, imenovano Stari obrati, kjer zdaj že delujejo različna podjetja. V četrtri fazi pa Občina Jesenice načrtuje gradnjo nove povezovalne ceste od Slovenskega Javornika do tega območja, s čimer bodo razbremenili glavno cesto skozi Jesenice, to območje pa bo postalo novo gospodarsko srce mesta in občine, je dejal župan Račič. Bosta pa tretja in četrta faza odvisni od razpoložljivih sredstev, zato natančnega začetka del župan še ni mogel napovedati. Potreb v občini je namreč še veliko, med drugim gradnja nove knjižnice, posodabljanje stavb šol in vrtcev, ureditev bazena ... Dokumentacija za tretjo in četrto fazo bo pripravljena, računajo pa tudi na razpise za sofinanciranje, je še dejal Račič.

Gorski reševalci svetovali planincem

Na poti do Koče na Golici so jeseniški gorski reševalci planince ozaveščali o varni hoji v hribe. Poseben poudarek so dali navodilom za pravilno sporočanje koordinat lokacije preko pametnega telefona.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Člani Društva gorske reševalne službe Jesenice so v soboto izvedli preventivno akcijo ozaveščanja o varni hoji v hribe. Najprej so na sedlu Suha in

na poti do Koče na Golici planincem svetovali o uporabi ustrezne opreme, pravilnem načrtovanju tur in pravilnem ravnanju v primeru nesreč. Poseben poudarek so dali navodilom za pravilno sporočanje koordinat

preko pametnega telefona na številko klicnega centra 112. Na ta način lahko reševalci zelo natančno določijo lokacijo, kje se ponesrečen nahaja, kar jim je v veliko pomoč pri čim hitrejšem posredovanju.

Zatem so pri Koči na Golici pripravili predstavitev delovanja defibrilatorja, ki je pomemben pripomoček ob srčnem zastoj. Strokovni sodelavec pri Društvu GRS Jesenice in poklicni reševalec Gorazd Bregant je opisal in praktično prikazal postopke oživljanja.

Jeseniški gorski reševalci dobro sodelujejo s Planinskim društvom Jesenice, ki ima v upravljanju Kočo na Golici. Posodili so tudi defibrilator, tako da je v koči vedno na voljo, če bi ga potrebovali.

Del jeseniške ekipe gorskih reševalcev pa se je v soboto pridružil tudi članom Društva GRS Radovljica, ki so enako preventivno akcijo izvajali pri Valvazorjevem domu pod Stolum. Pridružil se jim je tudi predstavnik Policijske postaje Jesenice.

Pri Koči na Golici so pripravili predstavitev uporabe defibrilatorja, ki jo je vodil poklicni reševalec Gorazd Bregant. / Foto: Janko Rabič

Jamo v Kofcah na Veliki planini bodo očistili

JASNA PALADIN

Velika planina – Člani Jamskega kluba Kamnik bodo v sodelovanju z Občino Kamnik in številnimi drugimi organizacijami, društvi in posamezniki, ki so povezani z Veliko planino, v soboto, 22. avgusta, očistili jamo v Kofcah, znano tudi kot Vetrnica pod Njivico oziroma Brezno v Kofci.

Gre za znamenito jamo na velikoplaninski planoti,

največjo na planini, ki v globino meri več kot sto metrov, do nje pa vodi tudi urejen pristop.

V jami so v preteklih letih končale številne smeti, neprijetne vonjave pa povzročajo tudi kadavri. Vse to ima vpliv tudi na podzemno vodo in številna zajetja, ki si jih jamarji trudijo zaščititi, zato bodo odpadke v čistilni akciji prinesli do roba brezna, od tu pa jih bodo odpeljali v dolino.

PREJELI SMO

Šenčurski dogodki

Odgovor na članek dr. Jožeta Dežmana »Šenčurski dogodki«, ki je bil v Gorenjskem glasu objavljen 17. julija 2020.

Razstava naj bi zajela dogodke, ki še niso bili obravnavani in ki so pustili sled v zgodovini (utemeljitev župana občine Šenčur – op. p.). Avtor pa je, najbrž le po njem znanemu merilu, iztrgal nekatere dogodke iz obdobja zadnjih 90 let. Objavljanje le dela zgodbe pa ni resnica, še manj dejstvo. Avtor večkrat virov svojih podatkov niti ne navaja ali pa jih navaja napačno. To utemeljujem tako s korespondenco z Inštitutom novejši zgodovine (na katerega se Dežman rad sklicuje) kot z zgodbo svoje družine in s podatki, ki izhajajo iz župnijskih matičnih knjig, geodetskih evidenc in nemških knjig:

Jakob Štefe (1807–1886) je zapisal hišo na naslovu Šenčur 8 Janezu Pipanu (1855–1914). Ta se je poročil z Meto Žagar (1860–1932) in imela sta več otrok, tudi Janeza Pipana (1899–1942), ki se je izučil za tesarja in preselil na naslov Šenčur 19, saj sta si tam na parceli, ki je bila dota neveste Marija Zupan (por. Pipan, 1897–1942), zgradila hišo.

To hišo je 8. 3. 1942 ponoči požgala nemška vojska (zasluga izdajalca Eda Prašnikarja). V hiši sta živa zgorela mati Marija Pipan in njen sin Janko (1926–1942). Iz goreče hiše sta bila zaradi poguma in nesebične pomoči Alojza Rabiča rešena druga dva Pipanova ot-

roka, 11-letni Viktor in 6-letna Rozika. Oče Janez Pipan, ki je bil tega dne ujet, pa je moral gledati kalvarijo svoje družine, nato je bil odpeljan v nemške zapore v Begunje, kjer je bil po hudih mučenjih nato dne 31. 3. 1942 ustreljen kot talec.

Javno sprašujem župana Občine Šenčur, ki je razstavo odobrila, in tudi avtorja razstave, ali to ni dogodek, ki bi si zaslužil vsaj omembo v okviru razstave »Šenčurski dogodki«, čeprav žrtve niso bili domači izdajalci ali domobranci? Šenčurjani so glavno cesto v Šenčurju poimenovali po dogodku, vsako leto obeležujejo obletnico tega dogodka ... Vendar žal ne župan ne avtor razstave nikoli ne najdeta časa, da bi se nam pridružila. Če bi prišla, bi videla, da hiša, ki je zgrajena na isti lokaciji, na kateri je stala hiša iz leta 1921, požgana leta 1942, stoji v Šenčurju, in ne Srednji vasi, kot trdi dr. Jože Dežman.

Na koncu, da se ne pozabi dejstvo: v drugi svetovni vojni so partizani in NOB pregnali in premagali okupatorja. V zahvalo njim danes živimo v svobodni Sloveniji, lahko govorimo slovenski jezik in postavljamo razstave v slovenskem jeziku.

Še mimogrede: razstava se je v minulih dneh odprla v Muzeju Šenčur, ki stoji na Pipanovi cesti v Šenčurju. »Včasih se sprašujem, če nam vladajo pametni ljudje, ki se hecajo, ali imbecili, ki mislijo resno.« (Mark Twain)

JANA IN IGOR PIPAN
ŠENČURJANA PO RODU,
SRCU IN DUŠI

Enako kilometrov, manj evrov

Cene naftnih derivatov že več kot štiri mesece vztrajajo pri enem evru za liter. Bencin je nazadnje manj kot en evro za liter stal aprila 2009, dizelsko gorivo pa je točno en evro za liter stalo marca 2016. Ali se zaradi nižjih cen energentov vozimo več?

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Čeprav je vlada na dopisni seji sprejela spremenjeno uredbo o določitvi zneska trošarine za energente, s katero je zvišala trošarine za bencine in plinsko olje za pogon, ostajata ceni obeh energentov na bencinskih servisih zunaj omrežja avtocest in hitrih cest tudi v sedanjem 14-dnevnem obdobju pri enem evru za liter. Po tej ceni svoje jeklene konjičke »tankamo« že od 7. aprila dalje. Letos je bila najvišja cena bencina 1,298 evra na liter, cena dizelskega goriva pa 1,286 evra. V zadnjem desetletju pa smo za bencin in dizelsko gorivo največ plačali septembra leta 2012, ko je liter bencina dosegel ceno 1,576 evra na liter, dizelsko gorivo pa 1,444. To pomeni, da smo tedaj za petdeset litrov bencina plačali 78,8 evra, kar je skoraj trideset evrov več kot za enako količino plačamo danes. Za petdeset litrov dizelskega goriva pa danes plačamo dobrih 22 evrov manj, kot smo zanj plačali v tistem obdobju. Cena bencina se je zadnjič nad evro in pol za liter povzpela septembra leta 2013, ko je znašala 1,523 evra; tedaj se je tudi cena dizelskega goriva zadnjič povzpela nad 1,4 evra.

Od 7. aprila dalje cena bencina in cena dizelskega goriva vztrajata pri enem evru. / Foto: Tina Dokl

Gorenjci se zaradi nižje cene goriva v preteklih štirih mesecih ne vozijo več kot običajno. So pa dejali, da se jim pozna v denarnici. Simon Nagode iz Dragočajne na mesec prevozi od dva do tri tisoč kilometrov in tri do štirikrat natoči gorivo. »Na mesec prihranim tudi do sto evrov, kar se že precej pozna pri mesečni bilanci,« je povedal Nagode in nadaljeval: »Cena en evro na liter se mi zdi zelo primerna, a bojim se, da ne bo ostala za vedno. Slej kot prej se bo

dvignila in lahko le upamo, da ne bo še mnogo višja, kot je bila pred epidemijo, ali da ne bo celo podrla obratnega rekorda z najvišjo ceno na liter.« Filip Vodnik s Prebačevega in Jana Uršič iz Kranja na mesec prihranita približno dvajset evrov, napravita pa enako kilometrov, kot sta jih prej, ko so bile cene višje. »Pred aprilom me je poln rezervoar stal šestdeset evrov, danes plačam nekje sedemdeset odstotkov te cene. Sicer pa nikoli nisem ravno spremljala cen in njihovega

spreminjanja. Danes smo od avtomobila neločljivo odvisni, in ko je rezervoar prazen, ga je treba napolniti – ne glede na to, kakšna je cena,« je povedala Jana Uršič. Filip Vodnik, ki tudi v času karantene ni prevozil nič manj kilometrov, saj je moral hoditi v službo, pa nam je še zapal, da bi v primeru, če bi bile cene goriv na Hrvaškem nižje, v svoj avto gorivo natočil čez mejo. »A za zdaj je na Hrvaškem cenejši le plin, zato tega kupim tam,« je dejal Vodnik.

Janez Galjot iz Lahovč pa beleži mnogo večji prihranek zavoljo nižje cene. »Ker imamo veliko kmetijo in več prevoznih sredstev, od avtomobilov in traktorjev do drugih kmetijskih strojev, se nam na mesec pozna tudi do petsto evrov,« je dejal Galjot in dodal, da na leto porabijo okoli 15 tisoč litrov goriva. »V zadnjih letih se je cena goriva gibala okoli enega evra, ne spomnim se, kdaj je nazadnje padla pod evro. A dejstvo je, da se pri taki količini goriva, kot ga porabimo na naši kmetiji, pozna vsak cent,« je pojasnil Galjot in še povedal, da se je v času epidemije vozil bistveno, tudi do pol manj in v tem obdobju še dodatno prihranil gorivo.

Pripovedovalski večer s kamniškimi zgodbami

Kamnik – Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik vabi na zdaj že tradicionalni pripovedovalski večer z naslovom Kamniške zgodbe: o tem, kako je bilo in kako še bo, ki bo v petek, 21. avgusta, ob 20. uri na vrtu frančiškanskega samostana v Kamniku. Zgodbe in pravljice iz kamniških koncev bodo pripovedovali: Matic Maček iz Kamnika, Anže Slana iz Tunjic, Ivanka Učakar iz Kamnika, Verena Perko iz Mekinj, Ivan Nograšek iz Tunjic, Breda Podbrežnik iz Novega trga in Tone Ftičar iz Mekinj. Za glasbeno spremljavo bo poskrbel Jan Tomšič.

Javna dražba zemljišč na Lancovem

Radovljica – Občina Radovljica je na svoji spletni strani objavila javno dražbo za prodajo šestih zemljišč v katastrski občini Lancovo, podrobna namenska raba zemljišča opredeljuje kot čiste stanovanjske površine. Zemljišča so velika okoli šeststo kvadratnih metrov in se prodajajo ločeno, in sicer po izklicnih cenah od 37 do 45 tisoč evrov. Javna dražba bo potekala v četrtek, 10. septembra, od 9. do 12. ure na Občini Radovljica. Rok za plačilo varščine je 7. september. Podrobnejše informacije o zemljiščih, ki gredo v prodajo, in postopku javne dražbe so objavljene na spletni strani Občine Radovljica.

Barvanje talnih označb na območju šol

Gorenja vas – Podjetje Signa je v tem tednu zaključilo barvanje talnih označb pri osnovnih šolah v Poljanah in Gorenji vasi ter pri podružničnih šolah v Javorjah in na Sovodnju. Z občine so sporočili, da je sredstva prispeval Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu iz naslova urejanja šolskih poti. Šolske poti so tako pred začetkom novega šolskega leta ustrezno označene.

Od hribov, šotorjenja do morja

Kje so letošnji poletni dopust preživeli nekateri od gorenjskih županov? So že izkoristili turistični bon?

URŠA PETERNEL

Kranj – Za župana Mestne občine Kranj Matjaža Rakovca je delovno poletje vsakoletna stalnica, so povedali v njegovem kabinetu. »Zaveda pa se tudi pomembnosti kratkega odklopa, ki ga potrebuje prav vsak človek, da se nato s svežo glavo vrne na delovno mesto in usmeri k uresničevanju začrtanih ciljev. Športnik po duši je poletni dopust preživel aktivno, izkoristil ga je za dnevne izlete po Sloveniji, občudoval je njene naravne lepote in se nadihal svežega zraka v hribov, bil je na Bledu, v Bohinju, Kranjski Gori ... Privoščil pa si je tudi oddih na morju. Z ženo sta obiskala Premanturo v hrvaški Istri in Dalmacijo, natančneje otok Vis,« so nam povedali. Škofjeloški župan Tine Radinja je povedal, da je

Škofjeloški župan Tine Radinja je nekaj prostih ur preživel tudi na kolesu in v hribov. / Foto: osebni arhiv

letošnji dopust preživel najlepše: skupaj z družino in s prijatelji ob preverjeni kombinaciji športa in branja. »Šotorili smo na skrajnem

zahodu Slovenije v Breginjskem kotu, za konec tedna pa smo odšli tudi v Belo krabjino, kjer smo prav tako šotorili. Super je preživljati taka

sončna poletja pod platneno streho, mi se imamo namreč izvrstno, kjerkoli so hribi,« je dejal. Kot je dodal, turističnih bonov še niso izkoristili.

Župan Občine Medvode Nejc Smole letošnji dopust preživlja deloma na hrvaški obali, del pa je namenil tudi raziskovanju Slovenije, bil je v Goriških brdih in Posočju. Turističnega bona še ni izkoristil, so povedali v njegovem kabinetu.

Radovljški župan Ciril Globočnik je tudi letos dopustoval v Ankaranu. Turističnega bona še ni izkoristil in ga tudi ne bo, saj ga bo podaril sinu in njegovi soprogi, smo izvedeli.

Bohinjski župan Jože Sodja pa se na dopust odpravlja konec meseca, preživel ga bo doma in po okoliških hribov. Turistični bon pa bo verjetno izkoristil na Koroskem, so nam povedali.

Najlepše se je v službo podati v gojzarjih

Vedno pogosteje se zgodi, da se za delo oskrbnikov v planinskih kočah odločajo mladi. Tako je tudi v Planinskem domu na Kališču, ki ga zadnjih šest let vodi oskrbnik Goran Krstič, pomaga pa mu deklica Kristina Pahor. Spoznala in zaljubila sta se prav na Kališču.

JASNA PALADIN

Preddvor – Goran Krstič, Kranjčan, ki živi v Cerkljah, je po izobrazbi ekonomski tehnik, a po petnajstih letih dela v bančništvu se je odločil za korenito spremembo. Skupaj s prijateljem iz otroštva sta postala oskrbnika Planinskega doma na Kališču, ki je sicer v lasti Planinskega doma Kranj. Prijatelj zaradi zdravstvenih težav dela ni mogel več nadaljevati, zato je Goran pomoč poiskal drugje. »Pomagali so mi različni znanci, povezani s planinstvom, dokler se za počitniško delo ni prijavila Kristina, s katero danes skupaj vodiva koč. To je prva koč, nihče od naju ni prej imel izkušenj, niti v strežbi niti v kuhinji in nasploh v gostinstvu,« začne Goran. Kristina Pahor, bodoča magistrica fizike, sicer pa zamejka iz Gorice, ki zadnja leta živi v Cerkljah, pa dodaja, da ju je povezala predvsem ljubezen do gora, planinarjenja in plezanja.

Nova okna in vhodna vrata

Planinski dom, ki stoji 1534 metrov visoko in je v

Goranu Krstiču in njegovemu dekletu Kristini Pahor pri delu v planinskem domu rada pomaga tudi Tanja Amidžič, ki je bila nekdanja oskrbnica doma tudi sama.

začetku avgusta praznoval 61-letnico, je – tako kot večina planinskih koč po slovenskih gorah – precej dotrajan, zato njegovo oskrbovanje predstavlja poseben izziv. »V zadnjem letu smo v glavnem opravili najnujnejša dela, to je menjava oken v pritličju in menjava vhodnih

vrat. Oboje je financiralo Planinsko društvo Kranj, delo pa so opravili člani Kluba ljubiteljev Kališča – Kljujan, zato njegovo oskrbovanje predstavlja poseben izziv. »V zadnjem letu smo v glavnem opravili najnujnejša dela, to je menjava oken v pritličju in menjava vhodnih

tudi z okvarami napeljave in aparatov. »Te okvare so kar pogoste, reševati pa jih je težko in zamudno. Serviserji se k nam ne morejo pripeljati z avtom. Pomanjkanje električne energije je velika težava, sončna energija ne pokriva najinih potreb, z enim gospodinjstvom hladilnikom se je pa težko iti gostinstvo. A v tem nisva sama, veliko koč je potrebnih temeljite obnove,« je realen Goran.

Planinska hrana tudi za vegane

Kljub omenjenim težavam v kuhinji planinskega doma nastaja vrsta planinskih dobrot – prav vse pripravita sama in z lokalnimi sestavinami. Najbolj znana sta po skutinah štrukljih. »Ajdovo moko nama dobavlja kar najin žičničar, kmet iz Mač pri Preddvoru, ki skrbi za prevoze blaga na Kališče, mesnine kupujeva pri priznanem mesarju v Hotemažah, mlečne izdelke v mlekarni z Olševka, sir je iz Bašlja in podobno,« našteva Kristina in spotoma iz pečice vzame sveže pečene zavitek. Kot je v planinskih kočah običajno, tudi na Kališču ponujata v glavnem

domačo slovensko hrano, od enolončnic preko kranjskih klobas do slastnih zavitkov in štrukljev. Večkrat je treba tudi improvizirati, saj je veliko odvisno od razpoložljivosti lokalnih sestavin, pa tudi časa. Ob lepih dnevih planincev namreč ne manjka, ob dežju pa koč včasih tudi sameva. A v nečem sta, kar se planinske hrane tiče, tudi malce bolj inovativna. »Lahko se pohvaliva s tem, da je na najinem jedilniku vedno tudi kaj za vegeterijance in vegane. Npr. jabolčni zavitek prikrajšaš za maslo in uporabiš drugačno masčobo, pa je. Samo volja je potrebna in razumevanje različnih navad ljudi,« pravi.

Turistični boni so prava odločitev

Tudi na Kališču lahko spajne in zajtrk plačate s turističnim bonom, zato Goran in Kristina to odločitev vlade pozdravljata. Planincev, ki je že unovčilo bone, je bilo do sedaj kakšnih dvajset. Večina obiskovalcev je sicer slovenskih planincev, sploh letos, ko je tujcev opazno manj kot prejšnja leta, a vesela sta vsakega, saj si v pogovoru z

njimi tudi sama širita obzorja. Doslej so Kališče obiskali že planinci iz vseh koncev Evrope pa tudi ZDA, Tajske, Izraela, Avstralije ...

Živeti z naravo

Kaj pa je pri oskrbovanju planinske koč najtežje in kaj najlepše? »Najtežje je sprejeti dejstvo, da si odvisen od vremena; če dežuje, imaš lahko najboljšo hrano na svetu in reklamo tudi, pa ne bo nikogar. Najin urnik ni osemurni, temveč sva pokonci od zore do mraka, marsikdaj še prej in kasneje. Ker pa je lepih stvari še precej več, rada opravljava to delo. Ni lepšega, kot se po napornem delovnem dnevu usesti na teraso, pojesti zasluzeno večerjo in uživati razgled na tri četrtine Slovenije v popolnem miru, spoznavati različne ljudi iz vseh koncev sveta, se z njimi pogovarjati, se od njih učiti in jih kaj naučiti, živeti z naravo, jo opazovati in se od nje učiti, biti malce stran od ponorelega sveta v dolini, iti na delo v gojzarjih, sprejemati obiske prijateljev v tem okolju ... Vse to so lepe stvari, zaradi katerih se spleča,« sklepe Goran Krstič.

Varnejša naj planinska pot

Markacisti so obnovili eno najlepših, a tudi najzahtevnejših visokogorskih planinskih poti v Sloveniji, Bambergovo pot na Triglav z Luknje čez Plemenice. Pot je tudi zmagala na izboru Naj planinska pot 2020, s katerim organizatorji akcije Očistimo naše gore podpirajo delo markacistov za varnejše poti.

SUZANA P. KOVAČIČ

Mojstrana – Pot čez Plemenice je zadnje temeljito obnovo doživela pred 25 leti. Zato je ekipa markacistov, ki je poskrbela za obnavljanje, opravila zahtevno delo. Na več kot treh četrtinah poti so zamenjali ali prenapeli jeklenice, porezali rušje ob poti, očistili traso zapadlega kamenja, odstranili skale, ki so zapirale pot zaradi podora naravne police, in na novo namestili 44 različnih vrst klinov. Kot je povedal Jože Rován, predsednik Planinske zveze Slovenije (PZS) in vodja tehnične ekipe markacistov, ki so pot obnavljali, je obnovo spremljalo nestabilno vreme: »Pot čez Plemenice je varovana le na najtežjih delih. Tudi nezavarovani deli so ponekod tako zahtevni, da smo za markaciste, ki so prenašali težke tovore, pot začasno zavarovali s

plezalnimi vrvmi. Vzpenjanje in še posebno spuščanje po takšnem svetu zahteva poleg fizičnih sposobnosti tudi veliko mero pozornosti. Letos nam je zagodlo tudi vreme. Vstajali smo ob peti uri in delali do trenutka, ko smo zaradi bližajočih se neviht ocenili, da bi bilo nadaljevati delo prenevarno.«

Kljub muhastemu vremenu je tehnična ekipa sedmih markacistov PZS pot obnovila še pred vrhuncem sezone v visokogorju. Pri tem jim je pomagala helikopterska enota Slovenske vojske,

ki je na delovišče pripeljala tono materiala in opreme. Trije markacisti Planinskega društva Ptuj, ki sicer skrbi za pot čez Plemenice, pa so poskrbeli za označevanje poti z markacijami.

Zmagovalka izbora za promocijo markacistov

Bambergova pot na Triglav z Luknje čez Plemenice se si je sredstva Zavarovalnice Triglav za obnovo prislužila z zmago v letošnjem izboru Naj planinska pot, ki so ga organizatorji akcije Očistimo

naše gore v sodelovanju s PZS izpeljali že tretje leto zapored. Ker so oskrbniki poti uspešno kandidirali tudi na razpisu Občine Kranjska Gora, so prejeli sredstva še za obnovo dela poti.

»V Zavarovalnici Triglav želimo z glasovanjem za naj planinsko pot širši krog planincev spodbuditi k spoštovanju urejenih in varnih planinskih poti. Pokazali so se tudi rezultati triletnega prizadevanja za pomladitev vrst markacistov, h kateremu smo pristopili skupaj s PZS. Tako smo sofinancirali izobraževanje bodočih markacistov, financirali obnove poti in z zgodbami dela markacistov želeli osvetliti zanimive plati tega življenja. V času našega sodelovanja se je za delo markacista na novo odločilo kar 154 oseb, povprečna starost markacistov pa se je znižala za tri leta,« je povedala Ana Cergolj Kebler,

Markacisti so kljub zahtevnemu terenu naj planinsko pot 2020 že obnovili. / Foto: arhiv Zavarovalnice Triglav

vodja akcije Očistimo naše gore. Predstavniki PZS ob tem sporočajo, da se markacistom lahko pridružijo vsi člani njihove zveze, ki so starejši od 16 let. Pri tem morajo opraviti usposabljanje, ki zajema tako teoretični kot praktični del.

Še nekaj poudarkov iz akcije Očistimo naše gore

Letos je akcija Očistimo naše gore posebno pozornost posvetila tudi požarni varnosti. Zavarovalnica Triglav je v sodelovanju s PZS z

52 protipožarnimi ampulami opremila 152 planinskih koč. Organizatorji akcije so v sodelovanju z Gorsko reševalno službo Slovenije posneli pet video vsebin za večjo varnost planincev (med drugim, kako plezati po feratah).

V enajstih letih je akcija pridobila skoraj 36 tisoč ambasadorev, ki na družbenih omrežjih soustvarjajo skupnost ljubiteljev čistih planin. Od začetka vseslovenske akcije Očistimo naše gore so planinci po oceni pobudnikov v akciji skupaj iz narave odstranili kar trideset ton smeti.

S starodobniki obkrožili Slovenijo

Drago Mesič z Vira pri Domžalah je skupaj s svojimi somišljeniki pred dnevi prevozil Slovenijo, in to s svojim starodobnim vojaškim terenskim vozilom, s čimer se namerava zapisati tudi v Guinnessovo knjigo rekordov. Projekt, ki so ga poimenovali S.O.S. 2020 (Starodobniki okoli Slovenije), pa ima tudi dobrodelno noto – zbirajo namreč denar za mladega invalida.

JASNA PALADIN

»Bilo je res enkratno,« nam jedrnato nekaj dni po prihodu domov avanturo strne Drago Mesič, pobudnik tega prav posebnega projekta, s katerim je s svojim starodobnim vojaškim

vozilom dodge WC 52, izdelanim leta 1942, v družbi prijateljev, ki so se mu pridružili še z desetimi, večinoma vojaškimi starodobniki, našo državo obkrožili v nasprotni smeri urinega kazalca. V tednu dni od 30. julija do 5. avgusta so prevozili približno

1350 kilometrov. Pot so začeli v Kamniku (v Slovenia Eco resortu v Godiču), se od tu podali proti Kranjski Gori, od tam na Vršič in s prelaza vse do Bovca. Nato so prečkali Novo Gorico, Divačo, Izolo, Portorož in Koper. Sledila je vožnja mimo Ilirske

Bistrice, Ribnice, Kostela in Vinice. Četrty dan je bil rezerviran za Belo krajino, Dolenjsko in Bizeljsko, nato pa Štajerko in Koroško, kjer so se zadnji dan mimo Mežice, Črne na Koroškem, Solčave in Luč znova obrnili nazaj proti Kamniku, kjer so popotovanje tudi sklenili. V sedmih dneh so prevozili šest cestnih prelazov: Vršič (1611 m n. m.), Knežak (610 m n. m.), Vahta (615 m n. m.), Bistrica ob Sotli (365 m n. m.), Donačka gora (426 m n. m.) in Volovljek (1029 m n. m.), kar za starodobna vozila ni mačji kašelj, a večjih težav niso imeli.

»Nekaj okvar smo imeli, a smo jih večinoma odpravili kar ob cesti, saj je vsak lastnih starodobnega vozila več osnovnih avtomehaničnih popravil. Nekaj pregavic nam je povzročilo tudi vreme, ki nas je dva dni presenetilo z nevihtami, drugih nevšečnosti pa nismo imeli. Vtisi še prihajajo za nami, a lahko rečem, da je bilo res čudovito,« nam pove Drago Mesič, parketar po poklicu, ki se je z zbirateljstvom začel ukvarjati pred dobri sedemnajstimi leti. V svoji zbirki ima več vojaških uniform (predvsem ameriških in angleških in večinoma replik), najbolj ponosen pa je na svoje terensko vozilo, ki ga je pred petnajstimi leti kupil na Dunaju. Samo lani je z njim prevozil tri tisoč kilometrov. »Uživam, ko

Starodobno vojaško terensko vozilo dodge WC 52, s katerim je prevozil Slovenijo. / Foto: osebni arhiv Draga Mesiča

Drago Mesič je velik ljubitelj tehnične dediščine, predvsem starih vozil in vojaških uniform.

se vozim z njim, pri hitrosti do 50 kilometrov na uro vidiš svet okoli sebe povsem drugače in tudi tokrat smo lahko spoznavali, kako lepa je v resnici naša država.»

Idejo za projekt S.O.S. 2020 je dobil med epidemijo, ko je bilo jasno, da bodo srečanja starodobnikov letos povečini odpadla. Ciljev projekta je bilo več: promovirati tehnično dediščino, pomagati slovenskemu turizmu, biti dobrodelen in se vpisati v Guinnessovo knjigo rekordov, kot prvo vojaško starodobno vozilo iz druge svetovne vojne, ki je obkrožilo državo. Če bo v knjigi rekordov zares pristal, bo znano v prihodnjih tednih.

A rekord je res postranskega pomena, veliko več mu je

pomenilo druženje in pomoč Mihi Volčiniju z Vira pri Domžalah, ki je pred dvema letoma zaradi skoka v vodo pristal na invalidskem vozičku, saj je utrpel zlom vratne hrbtenice in počena vretenca. Že na poti so s prodajo posebnih spominskih obezkov za Miho zbrali petsto evrov, odprli pa so tudi poseben račun, kjer bodo še teden dni zbirali donacije. Če želite pomagati, denar lahko nakažete na: Društvo DODGE HQ-10, Čufarjeva 16 Vir, 1230 Domžale, TRR: SI56 023050263447017, pripis: Pomoč za Miho Volčinija.

Drago Mesič za konec še pove, da bo dogodek odslej tradicionalen, a se bodo vsako leto lotili ene od etap.

Peš v Belo krajino

V romarskem društvu ŠmaR Žiri so se tudi letos odpravili na večdnevno romanje, tokrat do romarskega središča Tri fare pri Metliki v Beli krajini.

MATEJA RANT

Žiri – Člani romarskega društva ŠmaR Žiri so se na pot odpravili prvo soboto v avgustu, romanje je trajalo šest dni. Letos so bile njihove cilje Tri fare v naselju Rosalnice pri Metliki. »Romarski kompleks se odlikuje po treh gotških cerkvah, stisnjenih znotraj pokopališkega obzidja,« je pojasnila organizatorica letošnjega romanja Nuša Svolfjšak.

Prvi dan so se najprej ustavili v Smrečju, kjer so si ogledali cerkev Marijinega vnebovzvetja, prehodili so tudi del romarske poti, ki vodi od Podlpe do Smrečja in nazaj. Tadan sosivzeli čas

še za ogled cerkve v Podlpi in cerkve Sv. Trojice v Vnanjih Goricah, noč pa so prespali v Ašičevem domu. Prvi dan hoje je bilo po besedah Nuše Svolfjšak vroče in soparno, v dnevih, ki so sledili, pa so jih na poti spremljali megla, oblaki in dež. »Pot čez Ljubljansko barje sprva ne vzbudi posebnega zanimanja. Močvirske ravnice, travniki, njive, jarki in pesem ptic pa so se vsaj mene dotaknili,« je priznala Nuša Svolfjšak, ki so jo zmotili le nadležni komarji. Drugo noč so prespali na Kureščku, kjer se na vrhu nahaja romarska cerkev sv. Marije. »To je edina cerkev na Slovenskem, ki je posvečena

kraljici miru,« je pojasnila Nuša Svolfjšak. Na svoji poti so si ogledali še cerkev v Velikih Laščah, navdušeni so bili tudi nad cerkvijo sv. Urha v Maršičih. »V njej je zanimivo prikazana Marija, ki ne sedi na prestolu, ampak na gričku, ki je poln rož.« Tretjo noč so prespali v majhni idilični vasi Rigelj pri Ortneku, naslednji dan pa pot nadaljevali skozi Ribnico do Kočevja, kjer so se udeležili svete maše, od tamkajšnjega župnika pa so veliko izvedeli tudi o cerkvi in fari. Skozi kočevske gozdove, v katerih se je hitro mogoče izgubiti, so po besedah Nuše Svolfjšak izbrali pot skozi Rajhenav, da so

Člani romarskega društva ŠmaR Žiri so se letos odpravili na romanje v Belo krajino.

videli petsto let staro kraljico Roga – Črmošnjško jelko, prelepo jaso Resa in Ribnik. »Vsak dan smo molili; zahvalili smo se dobrotnikom na poti, molili smo za zdravo pamet in primerno

vreme.« Zadnji dan so romanje nadaljevali do Semiča, ogledali so si še cerkev na Vinjem Vrhu in izvir reke Krupe. Skupaj so po besedah Nuše Svolfjšak prehodili okrog 160 kilometrov,

pot je bila večkrat mokra in blatna. Na cilju so si ogledali vse tri gotške cerkve in se udeležili svete maše, ki jo je vodil župnik Andrej Jemec s pomočjo kaplana Anžeta Cunka.

Kmetovati je začel z dvema kozama

Žiga Kršinar s Topola je že od nekdaj govoril, da bo kmet, čeprav ne prihaja s kmetije. Pred leti je pustil službo in se začel preživljati z delom na svoji Ekološki učni kmetiji Kršinar. Prideluje kvalitetno ekološko seneno meso, usmeriti se želi v učno kmetijo.

MAJA BERTONCELJ

Topol – Na kmetiji je običajno tako, da mladi nadaljujejo tradicijo svojih staršev. To pa ne velja za Žiga Kršinarja s Topola, ki je kmetijo ustvaril sam. »Tukaj, po domače Pr' Frnck, nikoli ni bilo večje kmetije, so pa moji predniki imeli nekaj njiv in gozda, v hlevu pa tudi kakšnega pujsa – za preživetje,« pravi 32-letni Žiga Kršinar z Ekološke učne kmetije Kršinar.

Pot v kmetijstvo začel pri sedemnajstih

Da bo kmet, je govoril že od mladih nog: »Že odkar pomnim, sem bil navdušen nad delom na kmetiji in nad živalmi. Hodil sem na sosedovo kmetijo in težko me je bilo spraviti domov. Po cele dneve sem bil tam. Govoril sem, da bom kmet, in sedaj sem res.« Njegova pot v kmetijstvu se je začela pri 17 letih. »Stara mama je rekla, da ne

bo več imela koz, in sem se odločil, da bom jaz nadaljeval – na začetku z dvema kozama. Uradno sem se s kmetijstvom začel preživljati pred okrog sedmimi leti, ko sem pustil službo na Golica TV, kjer sem imel tudi kmetijsko oddajo,« je pojasnil. Če bi se danes še enkrat odločil, bi prav tako izbral kmetijstvo, bi pa ubral drugačno administrativno pot. »Je kar redkost, da postaneš kmet iz nič. V tujini obstaja poseben izraz za takšne kmete, pri nas ga še ni. Kmetijo sem ustanovil sam, zato ne morem biti mladi prevzemnik. Če bi bila napisana na mamo in bi jo prevzel od nje, bi bil deležen kar precej nepovratnih sredstev za razvoj kmetije. Tudi pogovori za mladega kmeta ne izpolnjujem,« je dejal. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani inženir agronomije. Pride mu prav, a največ štejejo izkušnje, poudari. »Moja izobrazba ni botrovala odločitvi za kmeta, pride pa vse

Žiga Kršinar ima za delo na kmetiji en sam traktor. »Zakaj bi jih imel več, če se pa lahko hkrati usedem le na enega?« pravi.

prav. Na fakulteti smo ekološko kmetovanje le omenili. Iz leta v leto se učim. Danes se veda vse skupaj poteka precej drugače kot na začetku. Prvo zbirno vlogo sem oddal leta 2010, ko sem bil star dobrih dvajset let. Imel sem dobre tri hektarje kmetijskih površin, od tega dva hektarja v najemu, in morda 15 koz. Danes obdelujem 26 hektarjev zemlje, večino imam v najemu, 11 glav živine (avtohtono pasmo cikasto govedo, za katerega pravim, da je slovenski angus), tri ponije, konja, okrog osemdeset koz in kozličkov, od petdeset do sto zajcev, 35 kokoši, dva pritlikava pujsa in pritlikave ovce. Od samega začetka je bilo veliko ročnega dela. Imel sem grablje in vile, še nobenega stroja. Najprej sem kupil kosilnico, nato še traktor, ki je še danes pri hiši – kot edini traktor na kmetiji. Zakaj bi jih imel

več, če se pa lahko hkrati usedem le na enega? Od začetkov sem zelo spremenil tudi svojo miselnost. Razmišljal sem o množični proizvodnji, nato pa se odločil za butično prodajo, za manjše količine višje kvalitete za nekoliko višjo ceno,« še pojasnjuje.

Usmeritev v učno kmetijo

Obisk pri njem ne da vtisa, da se ukvarja s kmetijstvom. Živi v hiši, pri kateri ni kmetijskega objekta. Hlev, v katerem ima nastanjene živali, ki niso pristo na paši, je streljaj proč, starejši objekt je datiran z letnico 1816. V dolini Ločnice nastaja učno posestvo, na katerem stoji kozolec toplar. Ob njem sta že sadovnjak in zeleniščni vrt. Vse to ima tudi na Topolu. Usmeriti se želi v učno kmetijo. »Moja politika slovenskega kmetijstva

je agroturizem. Moja vizija je vezana na učno kmetijo, ki sicer že deluje, in obiskalo nas je že kar nekaj skupin – predvsem otrok. Prednost učne kmetije je izobraževanje mladih, da jim pokažeš, da krava ni vijolična, kje zraste jabolko, kako se pridelava kvalitetna ekološka hrana ... Kmetijo želim pokazati skozi prakso. Otroci pa najbolj uživajo, ko lahko pocrkljajo domače živali, ki jih imamo na naši kmetiji res veliko. Razmišljam tudi o partnerstvu s srednjimi šolami in fakultetami. Pobuda je prišla prav z ene izmed srednjih šol,« razmišlja in dodaja, da bo še vedno ohranil tudi živinorejo.

Slogan Cika me mika

Po senenem mesu z njegove ekološke kmetije je veliko povpraševanja. Izjemno se

je povečalo v času epidemije covid-19. »Predvideval sem, da bo od novih strank po koncu epidemije ostala približno polovica, jih je pa še nekaj več. Prodaja je bila izjemno dobra. Bomo videli, kako bo jeseni,« pravi Kršinar. Na ekološki kmetiji Kršinar imajo poleg ekološke senene govedine avtohtone pasme cikastega goveda v ponudbi še teletino, kunčje meso, meso drobnice, ekološka jajca pašne reje, ekološke hrenovke iz kozjega mesa, sadje, motni jabolčno-hruškov sok, kis ... Povezuje se z dvema kmetoma iz Prlekije, za katerega jamči, da kmetujeta enako kot on. Če mesa pri njem zmanjka, kupce napoti k njima – in obratno. Vključen je v evropski projekt Seneno meso in mleko.

Naš slogan je Cikamemika. Kvaliteto ekološkega senenega mesa potrjujejo tudi stranke,« še poudari. V zadnjih letih je kmetijo že toliko postavil na noge, da se lahko občasno posveti tudi čemu drugemu. Tako je znova začel delati na Golica TV. »Mislim, da smo na pravi poti. Ohranili bomo butično prodajo izdelkov in se usmerili v učno kmetijo,« je zaključil Žiga Kršinar, ki mu pri delu na kmetiji pomagajo še njegove dekletke Barbara in po potrebi tudi starša in brat. Pretekli teden so zaključili košnjo, za katero pravi, da je najboljši del leta. Za krmo potrebuje veliko kvalitetnega sena. Živali na kmetiji namreč krmi izključno s senom, brez dodatkov. »Na naši kmetiji zato ni nobenega vonja po silaži,« doda. Poleg vsega z dekletom izdelujeta tudi unikatne lese- ne izdelke.

Ima enajst glav živine (avtohtono pasmo cikasto govedo). Maja se jim je pridružila Frančeska.

Semenj na Krvavcu

Na Krvavcu je bilo v nedeljo »žeganje« oziroma semenj. Maše se je udeležilo okoli šeststo ljudi.

JANEZ KUCHAR

Krvavec – »Žeganje« se je začela s tradicionalno sveto mašo pri Plečnikovi kapelici Marije Snežne, ki jo je daroval cerkljansko-šenčurški kaplan Martin Lebar, sodeloval pa je tudi bogoslovec Blaž Zorko. Bogoslužje so s petjem polepšali pevci mešanega cerkvenega pevskega zbora iz Cerklj pod vodstvom prof. Damijana Močnika. Maše se je udeležilo okoli šeststo ljudi, največ iz

vasi pod Krvavcem, Krvavec, ki je bil občasno tudi v megli, pa je v nedeljo obiskalo približno 1500 ljudi. Krvavški gostinci so po maši pri kapelici za vse obiskovalce pripravili krofe in flancate ter osvežilne napitke. Kapelo Marije Snežne je po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika v letih od 1927 do 1929 postavil v alpskem slogu Aljažev klub iz Ljubljane, blagoslovil pa jo je takratni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Sprva je bila

kapela za zasebne namene, leta 1939 pa je prešla v pristojnost cerkljanske župnije. V poletnem času je vse do malega šmarna, do 8. septembra, vsako nedeljo ob 15. uri v kapelici pastirska sveta maša, ki jo daruje župnik iz Predoselj in cerkljanski rojak Ivan Jenko. V soboto, na praznik velikega šmarna, pa je bila pastirska maša tudi na planini Koren. Na paši na Krvavcu se bo do malega šmarna paslo 390 glav živine.

Svete maše se je udeležilo okoli šeststo ljudi, med njimi tudi številni pohodniki.

Ičo na števcu »obrnik« milijon kilometrov

Ismet Alidžanović oziroma Ičo, kot ga večina kliče, živi v Kranju. Že po nekaj minutah pogovora z njim ugotovimo, da precej časa preživi v svojem delovnem vozilu – Volkswagnovem modelu Crafter. Lahko bi rekli, da je nenehno na cesti. Niti koronasituacija ni kaj veliko vplivala na njegovo »vez« z avtomobilom.

ALENKA BRUN

Ičo ni bi vedno voznik, je izučen avtomehaničnik, veliko let pa je preživel v popolnoma drugem, glasbenem svetu oziroma je bil tesno povezan z glasbeno industrijo. Začel je kot didžej v takrat zelo znani diskoteki Gorjanc v Hotemažah. Štel je 23 let. Potem je na Valu 202 skrbel za glasbo, bil radijski didžej. »Ampak to so bili drugi časi,« pripoveduje Ičo. Takrat je bila naloga radijskega didžeja precej različna od današnje; takrat še ni bilo spleta. Novo glasbo

si – bi lahko rekli – iskal na fizičen način. Kasneje je bil agent tujim glasbenikom, ki so nastopili v televizijskih oddajah razvedrilno-glasbenega formata Stojana Auera. Ima tudi izkušnjo z organiziranjem koncertov. V Slovenijo je na primer pripeljal znano glasbeno skupino The Kelly Family. In če še naštevamo, pridemo do obdobja v njegovem življenju, ko je v Krškem vodil diskoteko, imel potem trgovino z opremo za didžeje ...

Kot smo že omenili, je Ičo tudi izučen avtomehaničnik in v tistem času je naredil

še poklicno šolo za voznike, tako da se zadnjih pet let ukvarja s prevozništvom. In na tem področju je s svojim dvanajst let starim crafterjem dosegel poseben rekord: lani oktobra je v okolici Velenja števec v njegovem gospodarskem vozilu pokazal 999 999 kilometrov in se na tej številki tudi ustavil. Danes ima avtomobil krepko čez milijon kilometrov, vendar Ičo v smehu pove, da če bi hotel točno vedeti, koliko jih ima, bi moral zamenjati števec, ki pa bi stal več, kot je vreden avto. Pomaga si z zunanjim števcem, ki se

Ismet Alidžanović oziroma Ičo, kot ga kliče večina

Ičev crafter spada med največje v tem rangi vozil.

»obrne« na deset tisoč kilometrov, tako da je do danes prevozil še kakih osemdeset tisoč kilometrov na milijon podlage.

Sicer razmišlja o menjavi, vendar pravi, da mu avto dobro služi: »Ima 2.5 TDI motor, ki pa so jih kmalu nehali delati. Novejše različice imajo 2.0 motor in dvomim, da bi s takim lahko naredil milijon kilometrov,« pove. Pošali se, da je vozilo imelo pač neke »otroške bolezni«, kot jih ima vsak avto, vendar z motorjem ni bilo nikoli nobenih težav. Seveda ga je redno servisiral. Le rja je ponekod na karoseriji hitro pokazala zobe, vendar

je Ičo to vzel bolj kot lepotno napako.

V svojem rangi je njegov crafter največji, še ponosno

pove. »Deklarativno je to okoli 17 'kubikov', tovorni prostor je dolg skoraj pet, avto pa skoraj sedem metrov.«

Števec kilometrov se je ustavil na številki 999.999.

V dolini stotih slapov

NEŽA MARKELJ

To poletje me vedno znova in znova vleče v Posočje. V posoške Julijce in dolino Trente na svež alpski zrak in v neokrnjeno naravo. Danes vas bom popeljala v dolino stotih slapov – v dolino Loška Koritnica skupaj z Možnico in Fratarico. Pa jih je res sto? Ne, ime je le simbolično, ker jih je res veliko in je ogled vseh v enem dnevu nemogoč, sva z Nejcem raziskovanje omejila na korita Možnice in na tri najlepše slapove v dolini – Katedralo, Parabolo in Zaročenca.

Če si želimo ogledati divja korita reke Možnice, avto pustimo na manjšem parkirišču ob cesti Bovec–Predel. Dobro označena pot nas vodi čez Koritnico, mimo številnih alpskih pašnikov in pastirskih koč ter po pol ure hoje pripelje do majhnega lesenega mostu nad ozkimi in precej globokimi koriti Možnice.

Tok reke tu ustvarja številne manjše slapove in vrtince in si vrezuje pot skozi apnenčasto skalo. Če po prečkanju mosta uberemo stezico na levo, nas ta pripelje do razgledišča, od koder lahko opazujemo, kako reka v slapu pridivja skozi ogromna naravna skalna usta.

Drugi postanek sva naredila v vasi Log pod Mangartom. Tu se malo pred gostiščem Mangart na desno odcepi ozka cesta, ki po slabih dvesto metrih pripelje do parkirišča ob sotočju Fratarice in Koritnice. Ob desnem bregu sledimo potoku Fratarica. Dobro uhojena potka vodi skozi gozd in nas kaj kmalu pripelje do Katedrale – mogočnega 15-metrskega slapu, ki glasno buči skozi previsne stene in se izliva v majhen tolmun, odličen za kopanje.

Od Katedrale nadaljujemo naprej proti Paraboli. Skoraj

petdesetmetrski slap najprej zagledamo z razgledišča visoko nad sotesko Fratarice, ko v ozkem curku pada v tolmun. Ker je dostop do preostalih, zgornjih slapov Fratarice zelo zahteven, sva raziskovanje potoka zaključila s skokom v mrzel tolmun in se nato odpravila proti Predelnici.

Slapovje Predelnice lahko razdelimo na tri sklope – zgornji, srednji in spodnji del. Midva sva avto pustila približno na polovici poti od vasi Strmec proti odcepu za Mangart, kjer je ob cesti na levi strani tabla, ki označuje pot za slap Zaročenca – najlepši slap srednjega dela potoka. Mogočen tridesetmetrski slap sva zagledala že od daleč, ko se je v močnem curku zlival čez rdečkasto skalovje.

Dolina skriva še mnogo slapov, korit in tolmunov, resnično vrednih obiska.

POTEPANJA (5)

Lahko se sprehodite še do spodnjih in zgornjih slapov Predelnice, se skopate v toplem lesenem bazenu potoka Gorejca, ki ga sonce

poleti ogreje tudi do dvajset stopinj, adrenalinski navdušenci pa se le preizkusite v norem soteskanju po slapovih Fratarice.

Slap Katedrala

Gorski apolon – naš dragoceni alpski metulj

Gorski apolon spada na mednarodni rdeči seznam ogroženih živali in je zato tudi pri nas zakonsko zavarovan, tako kot sicer vsi metulji, ki živijo v gorah nad naravno gozdno mejo.

DR. JURIJ KURILLO

Metulji izumirajo! Tako bi lahko povzeli dramatičen klic naravovarstvenikov, ki ni le prazna parola zoper ne vem kakšne posege človeka v naravno okolje, ampak bridka resnica. Pri vsakem sprehodu lahko ugotovljamo, da na naših ravninskih travnikih ni mogoče več uzreti nobenega krilatega lepota več, saj na teh površinah ne najdemo nobene rožice niti za nabiranje medicinske niti za prehrano svojih gosenc. Prave travnike so v nižinah zamenjale - kot jim pravijo Nemci - tako imenovane travniške njive (Wiesacker), kjer je prostor zgolj za določene vrste trav, ne pa za katerokoli cvetočo rastlinsko vrsto, razen morda kakšnega regrata. Vse ostalo je očiten »plevel«. Da se popravim! Posamezne beline boste najbrž še uzrli, saj imajo njihove gosence zadosti hrane na zelju in drugih pridelovalnih križnicah. To je pa tudi vse. Če se pa že izleže kakšna gosonica metulja, jo brž zamori neki insekticid, njeno hranilno rastlino pa herbicid. Domače divje rastoče rastlinske vrste izpodrivajo v zadnjem času tudi različne vsiljive tujerodne rastline, kot so kanadska

Gorski apolon na cvetlici v Trenti / Foto: Jurij Kurillo

zlata rozga, japonski dresnik in žlezasta nedotika.

Za vse pa seveda ni krivo zgolj sodobno intenzivno poljedelstvo (ki se mu pač ni mogoče izogniti), marveč tudi drugi vplivi na naravno okolje - še posebej klimatske spremembe, za katere pa naj bi navsezadnje spet bil kriv sam človek. Ogromne zelene površine so v zadnjih letih izginile tudi zaradi urbanizacije, gradnje naselij in

cest. Po drugi plati pa zaradi človekove nedejavnosti izginjajo naravna bivališča za gorske metulje, saj so se v desetletjih nešteti planinski pašniki zarasli z drevjem.

In tako smo prišli tudi do našega najbolj dragocenega gorskega metulja apolona, ki ga je opisal že 1758. leta znameniti švedski zdravnik in naravoslovec Karel Linné ... Gorski apolon (*Parnassius apollo*) zagotovo

zasluži svoje imenitno ime po starogrškem bogu svetlobe in umetnosti pa tudi lepote Apolonu. Osnovna barva njegovih kril je sicer bela, vendar jih krasi na sprednjem paru več črnih lis, na zadnjem pa bela in rdeče-črna obrobljena očesca. Pri nas se spreltava junija in julija po višjih gorskih dolinah ter na pobočjih in planinah Julijskih Alp med 1500 in 2200 metri nadmorske višine. Sicer naj bi bil doma tudi

Po mednarodnih podatkih so se populacije apolona zmanjšale v dvanajstih od osemindvajsetih dežel, v treh pa je ta metulj popolnoma izginil.

na robu Trnovskega gozda (kako dolgo še?). Oplojena samica izleže svoja jajčeca na hranilno rastlino; to so večinoma različne homulice in netresk, ki poraščajo kamniti grušč na gorskih meliščih in drugod. Zametno črna gosonica se izleže šele naslednje leto in se pozneje zabubi na tleh v rahlem zapredku.

Gorski apolon spada na mednarodni rdeči seznam ogroženih živali in je zato

zavarovan tudi z ustreznim našim zakonom - tako kot sicer vsi metulji, ki živijo v gorah nad naravno gozdno mejo. Slovenski odlok o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik pravi, da je take vrste prepovedano loviti, prenašati v drugo okolje ali zbirati, kar velja tudi za njihove razvojne oblike. Kršitev te odločbe je kazniva po zakonu.

Če potemtakem srečamo tega metuljega lepota v Julijcih, bodimo kar zadovoljni in ga samo opazujemo ali morda celo fotografiramo, kar pa zaradi njegove živahnosti ni prav lahko. Pri tem se nam zdi kot pravljica navajanje Komisije za varstvo gorske narave pri Planinski zvezi Slovenije (2015), da so ga ob koncu 19. stoletja še videli na Šmarni gori in v Škofjeloškem pogorju ter na Šmarjetni gori pri Moravčah, pogost pa je bil tako v Kamniški Bistrici kot na Kumu. Za njegovo izginjanje so bili delno krivi tudi takratni vneti zbiralci metuljev. Že v začetku 20. stoletja se je območje njegovega bivanja začelo občutno krčiti in je tako izginil iz Zasavja, nato pa še iz Kamniške Bistrice, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank.

Pri nas se gorski apolon spreltava junija in julija po višjih gorskih dolinah ter na pobočjih in planinah Julijskih Alp med 1500 in 2200 metri nadmorske višine, sicer pa naj bi bil doma tudi na robu Trnovskega gozda.

Kakor piše ugledna angleška revija Biological Journal of the Linnean Society (2010), so za okoljske spremembe nasploh občutljive zlasti žuželke, kot so metulji, in med njimi še posebej gorski apolon. Ta naj bi poselil evropske višine v davnem medledenem obdobju iz osrednje Azije in tam tudi ostal. Danes je razširjen na majhnih, omejenih skalnatih gorskih področjih od španske Sierre Nevade do mongolskega in ruskega Altaja. Tu je opisanih okrog dvesto njegovih podvrst, vendar so noveše genetske raziskave pokazale, da naj bi jih bilo zgolj dvanajst. Po mednarodnih podatkih so se populacije apolona zmanjšale v dvanajstih od osemindvajsetih dežel, v treh pa je ta metulj popolnoma izginil. Upajmo, da ne bo med slednjimi tudi naša lepa Slovenija, sicer tako polna biodiverzitet, torej pestrosti živalskih in rastlinskih vrst.

Dopustovanje v času koronavirusa

Hrvaška med Slovenci velja za eno najbolj priljubljenih poletnih počitniških destinacij. A letos, ko jo je epidemiološko stanje postavilo na rumeni seznam, se je marsikdo odločil, da bo počitnice raje preživel v Sloveniji. Sogovornike smo vprašali, kako je bilo letos v razmerah, ki jih je povzročil covid-19, dopustovati na hrvaški in kako na slovenski obali.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Gorenjci, ki so letos dopust preživali na Hrvaškem, so opazili manjšo gnečo, kot so je bili vajeni v preteklosti. Je pa Staša Lotrič iz Lahovč vseeno morala dopust na otoku Lastovo v zadnjem trenutku odpovedati ravno zaradi prezasedenosti. »Ko smo prišli do trajekta v Splitu, so nas obvestili, da je ta za dva dni naprej razprodan, zato smo morali spremeniti načrt in poiskati drugo lokacijo. Šli smo na Dugi otok, kjer smo takoj dobili prost apartma,« je pojasnila Lotričeva in nadaljevala: »Domačini so nam zapupali, da je bil trajekt razprodan, ker je letos mnogo več Hrvatov, ki letujejo ob domači obali. In ti so si

že vnaprej zagotovili prevoz do otokov.« Na drugi strani pa je bilo po besedah Lotričeve zaznati velik upad avstrijskih in nemških turistov, tudi Slovencev je srečala zelo malo. »Lastnik apartmaja je dejal, da je bilo do konca julija vsaj pol manj gostov kot v enakem obdobju lani,« je povedala Lotričeva in dodala, da zaradi koronavirusa dopustovanje tokrat ni bilo nič drugačno kot običajno. »Na plaži nihče ni pazil na varnostno razdaljo, tudi maske so bile bolj izjema kot pravilo. Le v eni trgovini je lastnik zahteval, da se vanjo vstopa posamično, se razkuži in upošteva vse varnostne ukrepe. V lokalih je bilo zelo sproščeno in nisi čutil, da ima Hrvaška vsak dan več okuženih.«

Kranjčanka Sandra Žerjav, ki je dopustovala v mestu Novi Vinodolski, pa je pred odhodom na Hrvaško oklevala. »Po vrnitvi v Slovenijo bi si zaradi službe težko privoščila 14-dnevno karanteno ali bolniško odsotnost, zato smo bili pazljiviji in smo se distancirali od drugih turistov, ki jih je bilo občutno manj kot pretekla leta. V mestu je bilo nočno življenje skromno, a ljudje se vseeno družijo,« je dejala Žerjavova in še pojasnila stanje na meji: »Ob vstopu v Hrvaško ni bilo nobenih težav. Ko smo se vračali, pa smo precej časa čakali. Slovenski policisti so zahtevali vsa potrdila vključno s plačilom takse, drugi računi niso bili dovolj.«

Gorenjci, ki so dopust preživali na slovenski obali, pa

so obratno zaznali precej gneče. Katja Čebrov iz Tržiča se je zavoljo tega, da se izogne množici ljudi, odločila za dopust v Strunjanu v ograjeni zasebni vili. »Običajno smo dopustovali v tujini, tudi v bolj oddaljenih krajih, kot so Dubaj, Dominikanska republika, Maldivi. Ker letos te dežele odpadejo, smo se odpravili ob slovensko obalo,« je povedala Čebrovova, ki še nikoli ni preživela glavnega dopusta v Sloveniji. »Ne bojim se, da bi se okužila, a bojim se, da bi bolezen prenesla na starše ali otroka, zato smo poiskali način, da se izognemo ljudem in morebitni okužbi,« je še dodala Čebrovova.

V Kopru, kjer je počitnikovala Maja Bric iz Kranja, je bilo turistov, predvsem

Na hrvaških plažah (na fotografiji je plaža Sakarun na Dugem otoku) je bilo letos zaznati manjšo gnečo, a dopustovanje zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja covid-19 ni bilo nič drugačno kot pretekla leta.

Italijanov, več, kot jih je pričakovala. »Na Hrvaško nisem šla zaradi stanja s covidom-19, ker se mi ne zdi varno in niti smiselno se izpostavljati,« nam je zaupala in dodala: »Vzdušje na slovenski obali je drugačno, ni sproščenosti, tudi pravih poletnih zabav ni. Sama sicer pogrešam predvsem

glasbene festivale.« Podpreti slovenski turizem pa je bilo vodilo Sebastjana Zora iz Moš. »Zakaj bi v času, ko vlada kriza, denar zapravljali v tujini, če ga lahko v Sloveniji. Bil sem na enodnevnih izletih, obiskal sem Bovec, Tolmin in Jezerko ter spoznal, da je doma res najboljši,« je pojasnil Zor.

Pravljčni četrtkov večer v Doslovčah

URŠA PETERNEL

Doslovče – Potem ko so zaradi omejitve glede koronavirusa morali odpovedati tri julijske Pravljčne večere pred Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovčah, pa je bil prvi avgustovski četrtkov večer vendarle pravljčen. Za to je poskrbel argentinski Slovenec Ivan Andres Arnšek, priznani operni solist SNG Opera in balet Ljubljana, ki je s svojim baritonom obiskovalce popeljal v svet slovenskih in južnoameriških pesmi. Nastopil je v družbi Nika Kraigherja s harmoniko in Tomaža Plahutnika s citrami, pridružila pa se jim je tudi sopranistka Liza Šparovec.

Ivana Andresa Arnška je v domovino staršev kot

mladeniča pripeljala prav ljubezen do petja, v Slatni pri Begunjah si je z ženo Uršo ustvaril družino. Glasba ga spremlja na vsakem koraku, rad zapoje tudi ob spremljavi harmonike, najraje slovenske narodne pesmi. Nastopa tudi kot koncertni pevec sakralne in etno glasbe.

V Žirovnici s Pravljčnimi večeri ohranjajo ljudsko izročilo, po katerem so se nekoč družili ob pripovedovanju in poslušanju zgodb.

Po programu bosta 20. avgusta četrtkov večer popestrila glasbenica Jelena Ždrale in pripovedovalec Rok Kušlan s Čudežnimi bitji izpod Triglava. Prireditev, za katero ni vstopnine, poteka na prostem, velja pa omejitev največ osemdeset obiskovalcev.

Pred Finžgarjevo rojstno hišo je nastopil Ivan Andres Arnšek v družbi Nika Kraigherja s harmoniko in Tomaža Plahutnika s citrami, pridružila pa se jim je tudi sopranistka Liza Šparovec. / Foto: Gorazd Kavčič

Razstavil dnevne »zariske«

JASNA PALADIN

Kamnik – V galeriji Pogled v Kamniku so v torek, 11. avgusta, odprli razstavo del ljubljanskega slikarja Žarka Vreza. Umetnika in njegovo

osnovna slikarska beseda, kar je razvidno tudi na tokratni razstavi. »Vrezčev jezik je univerzalen, subtilen in poglobljen; skozi igro barv, svetlobe, črte in prostora nagovarja in govori o res-

Žarko Vrezec je razstavo v Kamniku naslovil Zapisi.

va dela je predstavila kustosinja Saša Bučan, ki je povedala, da Vrezec v zadnjem desetletju vsakodnevno beleži, kot sam pravi, zariske. Ker ne zapisuje črk, ampak vleče črte. Prav črte oz. nizi črt so namreč njegova

nici našega bivanja, obstoja, ima večno začrtano pot in ga ne ustavi nič, potovanje je možno le naprej in zaključek poti je lahko samo dokončen,« ocenjuje Saša Bučan. Razstava bo na ogled še do 15. septembra.

Bralnica z mladimi literati

Vrt Sokolskega doma v Škofji Loki je prejšnji torek gostil literarno-glasbeni večer, na katerem smo lahko prisluhnili prozi in poeziji članov skupine Mladi literati, ki so ustvarjali na delavnicah pisanja z Leonoro Flis. Večer so poimenovali B I T I z Mladimi literati, zgodil pa se je v okviru loške Bralnice.

ALENKA BRUN

Škofja Loka – Letošnja Bralnica na vrtu Sokolskega doma poteka že od začetka julija, razloži Jana Fojkar, predstavnica organizatorja. Vrata Bralnice so odprta od torka do nedelje med 17. in 20. uro, razen v primeru dežja. Ob torkih Bralnica gosti tudi vrsto literarno obarvanih dogodkov, letos pa so pripravili spremljevalni program še za dva četrtka.

V juliju so tako izvedli pet raznovrstnih dogodkov, ki so bili dobro obiskani, nadaljuje Fojkarjeva. Kar dva dogodka sta bila tudi mednarodno obarvana. Predstavili so knjigo Trije spomini: Med Hajfo, Alepom in Ljubljano Andraža Rožmana in se pogovarjali s protagonistom – v Sloveniji živčim sirskim pesnikom Muhamadom Al Munemom. Udeleženci dnevnega centra Blok in PUM-o Škofja Loka pa so se povezali s prostovoljci Evropske solidarnostne enote in pripravili večer poezije v različnih jezikih ter s prevodi v slovenščino. Gostili so tudi predstavitev literarne revije Sejalec, ustvarjali spominske knjige in predstavili bolgarska romana Tobak (Dimitar Dimov) in Matere (Teodora Dimova).

Prejšnji teden je v četrtek goste prišel domačin Tomaž Hostnik, sicer vsestranski glasbenik, član številnih zasedb, ki pa se je tokrat publiki

Večera proze in poezije se zaradi obveznosti in dopustov sicer niso udeležili vsi udeleženci delavnic pisanja z Leonoro Flis, velika večina pa. Vodila ga je Anja Eržen (skrajno leva).

predstavil z avtorsko pravljičico za otroke z naslovom Svinjska štorija; na torkovi Bralnici pa so se predstavili pisci in piske, ki so se spomladi udeležili delavnic kreativnega pisanja Mladi literati, ki jih organizira Kulturno društvo Grable. Mentorica delavnic je bila Leonora Flis; literarna zvrst, ki so se ji na delavnicah posvetili, pa kratke zgodbe.

Udeleženci letošnjih delavnic prihajajo iz različnih krajev, in sicer iz Škofje Loke, Maribora, Kranja in Domžal. Tokrat smo prisluhnili sedmim: Evi Tomažič, Hani Bujanović Kokot, Tomu Vebru, Anji Pečjak, Sabini Frlic, Janu Gorsetu in Maji Šubic. Brali so dela, nastala tako na srečanjih v živo

kot tudi po spletu, saj je družjenje marca prekinila epidemija covid-19. Slišali smo tudi kakšno njihovo delo iz preteklosti, nekateri pa so se raje predstavili le s preteklimi deli. Ker zadnjih morda niso začutili, meni vodja projekta in moderatorica večera Škofjeločanka Anja Eržen, ki že vrsto let spodbuja pisanje in literarno ustvarjanje med mladimi. Tudi sama je sodelovala na delavnicah. Pove nam še, da gre za udeležence, ki imajo že izkušnje s pisanjem, vendar v različnem obsegu in tudi njihove ambicije so različne: eni ustvarjajo le v prostem času, drugi se pisanju posvečajo dnevno.

Dogodek je na kitari s avtorskimi pesmimi pospremil Gal Grobovšek.

Do konca avgusta bo Bralnica na vrtu Sokolskega doma 2020 gostila še dva dogodka: enega danes, 18. avgusta, naslednjega in zadnjega pa 25. avgusta, ob 18. uri.

»Tudi letos bomo predstavili romana, ki maturante čakata prihodnje leto na maturitetnem izpitu iz slovenščine. Z nami bo pisatelj Borut Golob, ki bo na zanimiv in pronicljiv način predstavil vse tisto, kar je pomembno v romanu Figa Gorana Vojnoviča in Konje krast Pera Petersona. Bralnico pa bomo ponovno zaključili v družbi najmlajših – z besedno in plesno-gibalno pripovedjo Žirafa Cveta in njena zgodba,« še pojasni Fojkarjeva.

Čas je za krpanke

ALENKA BRUN

Kranj – Center kulturnih dejavnosti Kranj in JSKD OI Kranj sta konec julija povabila v Stebriščno dvorano Mestne hiše v Kranju na odprtje zaključne razstave slušateljic Male šole krpanke z naslovom Čas za patchwork 2019/2020, ki jo v Kranju že dolga leta vodi Margareta Vovk Čalič.

Razstavljajo Draga Brezar, Cilka Dežman, Mateja Dimnik, Majda Dobravec, Branka Foršček, Tatjana Gros, Ajda Juvan, Branka Juvan, Sara Kete, Hana Kete, Leonora Nardoni, Damijana Rozman Tegovski, Nina Skitek, Andreja Štefe in Nena Vovk, dela pa so nastala pod mentorstvom omenjene Vovk Čaličeve. Razstava je odprta vsak dan razen

ponedeljka do vključno 22. avgusta 2020. V času trajanja razstave poteka tudi vpis v Malo šolo krpanke za šolsko leto 2020/2021.

Vovk Čaličeva, ki velja za začetnico krpanke v Sloveniji, pove, da je razstavljenih okoli dvajset krpank različnih velikosti, tehnik in težavnostnih stopenj. Po navadi Mala šola krpanke traja od oktobra pa do konca maja, junija pripravijo zaključno razstavo, letos pa jim je zagodla prisotnost covid-19, tako da so udeležence nekaj časa šivale na daljavo in se je tudi razstava odprla z zamudo.

Dela so nastajala v petih zahtevnostnih skupinah, ustvarjale so slušateljice različnih generacij.

Vovk Čaličeva je ob odprtju v nagovoru prisotnim

Margareta Vovk Čalič ob razstavljenih končnih izdelkih najmlajših slušateljic zadnje Male šole krpanke

poudarila tudi delo najmlajših udeleženk, ki sta za svojo temo izbrali posek smrek zaradi neurij in nastala sta mavrični in pravljčni gozd. Dotaknila se je prve sobe, kjer visijo velike krpanke, ki spadajo med tradicionalne

(Farmer's wife/Kmetova žena) in še povedala, da je skupina sešila toliko stvari, da niso mogli vsega umestiti na razstavo, bodo pa izdelki uvrščeni na naslednjo v novembru, ki jo bo gostila Šivčeva hiša v Radovljici.

Pet desetletij lokostrelske pustolovščine

Marjan Podržaj iz Šenčurja je zagotovo med našimi najbolj znanimi lokostrelci, poleg nastopov na tekmovanjih pa je v zadnjih petdesetih letih za razvoj lokostrelstva poskrbel tudi kot trener, funkcionar, organizator tekmovanj, inovator in še kaj. Ob petdeseti obletnici nastopa na prvem tekmovanju se je odločil za svojevrsten podvig, ki pa ga je zaradi epidemije covid-19 moral precej prilagoditi.

VILMA STANOVNIK

Šenčur – Težko bi bilo naštetiti vse tekmovalne uspehe, ki jih je v petdesetih letih na različnih tekmovanjih uspešno dosegel danes 61-letnemu lokostrelcu Marjanu Podržaju iz Šenčurja.

»Nastopil sem na več kot tisoč sto tekmovanjih in dosegel okoli osemsto turnirskih zmag. Osvojil sem več kot osemdeset naslovov državnega prvaka Slovenije in bivše države in več kot stokrat zastopal reprezentančne barve. V karieri sem beležil 92 uvrstitev med prvih deset na svetovnih in evropskih prvenstvih. Imam zlato, srebrno in štiri bronaste medalje s svetovnih prvenstev ter štiri zlate medalje in eno srebrno z evropskih prvenstev. Osebni rekord na tekmovanju FITA z olimpijskim lokom imam iz leta 1989 in je 1287 krogov,« kar malce osupljivo številko našteva Marjan Podržaj, ki je poskrbel za številne uspehe Lokostrelskega kluba Šenčur, ki ga je vodil kar trideset let. V tem času je bil enkrat naj-

Marjan Podržaj se je lokostrelstvu zapisal pred petimi desetletji in v tem športu uživa še zdaj. / Foto: arhiv Marjana Podržaja

dvoranskih prvenstvih. »To se je sedaj, po dvajsetih letih, tudi zaradi mojega vztrajanja z internetnim tekmovanjem spremenilo in z letošnjim letom so tudi ti lokostrelci pod okriljem svetovnih dvoranskih prvenstev,«

pravi Marjan Podržaj, ki je v svoji karieri vzgojil več kot 250 mladih lokostrelcev in bil eden od pobudnikov šolskih lokostrelskih tekmovanj v Sloveniji. Bil je tudi selektor reprezentance.

Kot lokostrelski zanesešnjak se je ukvarjal tudi z invalidno mladino in jih usposabljal za lokostrelstvo v republiškem centru za invalidno mladino v Kamniku.

Za svoje tekmovalne uspehe je prejel vrsto priznanj: od plakete Borisa Ručigaja, srebrne plakete Občine Šenčur, zlate plakete Lokostrelske zveze Slovenije do mednarodnih priznanj svetovne lokostrelske zveze FITA in evropske lokostrelske zveze EMAU.

Petdeset odtentkov lokostrelstva

Težko je naštetiti vse lokostrelske aktivnosti Marjana Podržaja, ki pa jih najlepše opiše kar sam. »Kot aktualni vrhunski tekmovallec sem posebej v tem smislu, da se ukvarjam z vsakim in vsem, kar se tiče lokostrelstva, da bi le ta šport postal eminentnejši, popularnejši in lepši,« pravi Podržaj, ki

se je petdeset let po nastopu na prvem tekmovanju odločil, da v letošnjem letu izpelje prav poseben podvig, ki ga je poimenoval 50 odtentkov lokostrelstva.

»Načrtoval sem, da se bom v enem letu udeležil petdesetih lokostrelskih tekmovanj s petdesetimi različnimi loki v petih državah na petih različnih zvrsteh lokostrelskih tekmovanj v petih različnih lokostrelskih slogih. Skupno naj bi predstavil 50 odtentkov lokostrelstva v 125 možnih kombinacijah. Začel sem 4. januarju s 3D-tekmovanjem na zimskem trojčku v Dragi, kjer sem tekmoval s prvinskim lokom. Projekt 50 odtentkov lokostrelstva naj bi zaključil 22. decembra na božičnem dvoranskem lokostrelskem tekmovanju v italijanskem Tržiču s petdesetim lokom moje bogate zbirke,« pravi Marjan Podržaj, ki je zaradi epidemije covid-19 moral svoje načrte precej spremeniti, zato je predstavitev lokov, za katere je bilo precej zanimanja, nadaljeval na družbenem omrežju Facebook in ga v pisni obliki tudi že zaključil.

»Uspelo mi je nastopiti na 13 tekmah, morda mi bo do konca leta še na kakšni. Večina pa je odpovedanih. Upam, da mi bo uspelo na vseh načrtovanih tekmah nastopiti v naslednjih letih,« še pravi Marjan Podržaj.

Del bogate zbirke Marjana Podržaja s 54 loki, med njimi tudi najstarejšim, 5600 let starim lokom naših mostiščarjev, je na ogled na njegovi stalni razstavi Od prvobitnosti do prestiža v Parku vojaške zgodovine v Pivki.

boljši klub nekdanje države Jugoslavije in štirikrat najboljši klub Slovenije.

Marjan Podržaj je kot trener bolj znan v tujini kot doma, leta 1998 pa je samozaložbi izdal edino strokovno knjigo o lokostrelstvu v Sloveniji.

Uveljavil se je kot inovator z revolucionarnimi dosežki v razvoju opreme, kot svetovalec pa že vrsto let sodeluje z največjim lokostrelskim podjetjem Easton in s podjetjem W&W.

Kot inovator je poskrbel tudi za internetno dvoransko svetovno prvenstvo in tako zmanjšal stroške ter vsakomur približal možnost sodelovanja na svetovnem rangi tekmovanja. Takšno prvenstvo je bilo prvič izvedeno leta 2000, in sicer za lokostrelce z golim lokom, kajti ti takrat niso imeli možnosti tekmovati na svetovnih

Marjan Podržaj je kot lokostrelca prvič nastopil leta 1970, ko se je udeležil tekmovanja za regijsko zlato puščico v Škofji Loki. Od takrat je nastopil na več kot 1100 lokostrelskih tekmovanjih.

Začetek za tretjeligaše

Nogometnim drugoligašem so se konec tedna na zelenicah pridružili tretjeligaši.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Nogometaši v drugi slovenski nogometni ligi so konec tedna odigrali tekme drugega kroga. Ekipe Šmartno 1928 je Kalcer Radomlje premagala v Radomljah z 0 : 1, zmagovalni zadetek pa so gostje dosegli že v 19. minuti igre. Nogometaši Triglava so gostovali v Novem mestu, kjer jih je Krka premagala s 3 : 1. Prvi zadetek so domačini dosegli že v prvi minuti srečanja, nato pa so vodili kar s 3 : 0. Čast gostov je z zadetkom v 87. minuti rešil Qendrim Hasanaj. Roltek Dob je gostoval v Krškem in bil poražen s 3 : 2. Za ekipo iz Doba sta zadela Nejc Levec in Kristijan Šipek.

Tekmovati so začele tudi ekipe v tretji slovenski nogometni ligi – zahod.

Predstavniki Gorenjske so tekmovanje začeli slabo, saj je do točk prišel le Tinex Šenčur, ki je z 2 : 4 na gostovanju v Žireh premagal domače moštvo Žirov. Za Žiri sta zadetka dosegla Boštjan Freljih in Jan Koblar, za Tinex Šenčur pa je dva zadetka iz kazenskih strelav dosegel Samo Kokalj, po enkrat pa sta bila uspešna še Ladislav Stanko in Ervin Jogič. Visok poraz s 5 : 1 so na gostovanju v Postojni zabeležili nogometaši ekipe Šobec Lesce, za katere je v 63. minuti in za znižanje vodstva domačinov na 4 : 1 zadetek dosegel Izidor Erazem Kamšek. Ekipe Škofje Loke je gostovala pri Tolminu in izgubila s 3 : 1. Za Ločane je zadel Zoran Obrenovič. Tekma Fama Vipava – Sava Kranj je bila predstavljena na sredo, 23. septembra.

V Žireh so slavili nogometaši Šenčurja. / Foto: Tina Dokl

Križnarjeva ponovno najboljša v Frenštatu

Na tekmi smučarskih skakalk na Češkem je slavila Nika Križnar, tretje mesto pa je osvojila Ema Klinec.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Tekmovalki Smučarskega skakalnega kluba Žiri Nika Križnar in Ema Klinec sta na prvi (in kot trenutno kaže edini) tekmi letošnjega poletja v smučarskih skokih za ženske dosegli imeniten uspeh, saj sta v soboto obe stali na zmagovalnem odru. Nika je bila na najvišji stopnički, Ema pa na tretji.

Konkurenca je bila tokrat sicer precej okrnjena, saj je nastopilo le 27 tekmovalk iz osmih držav, kljub temu pa so varovanke trenerja Zorana Zupančiča dokazale, da so zadnje mesece dobro trenirale. Že po prvi seriji na tekmi je vodila lanskoletna zmagovalka Nika Križnar s 97,5 metra, Druga je bila Jerneja Brecl, ki je skočila 95 metrov, tretja pa Avstrijka

Marita Kramer s 95 metri.

Finalno serijo je za naše odprla Katra Komar s skokom, dolgim 82,5 metra, kar je na koncu zadoščalo za deveto mesto. Ema Klinec, ki je bila po prvi seriji šesta, je skočila 89,5 metra in prevzela vodstvo. Špela Rogelj pristala pri 86 metrih in tekmovanje končala na sedmem mestu, tik za njo je s 83 metri pristala Breclova. Klinčeva sta na koncu prehiteli le Avstrijka Kramerjeva z 89,5 metra in ter Križnarjeva, ki je pristala pri 97 metrih in se veselila nove zmage.

»Zelo sem vesela, da je bila kljub vsemu, kar se dogaja, izpeljana vsaj ena tekma. To je zame odlična začetek nove sezone,« je bila vesela Nika Križnar, ki je zmagovalka Frenštata že drugo leto zapored.

PLANINSKI IZLET: ALTA VIA DEL GRANITO, II.

Granit, voda in rododendron

Tridnevni trekking po t. i. Granitni poti oz. Alta via del Granito. Dolomiti Lagorai. Drugi dan. Voda. Granit. Rododendron. Opomin prve svetovne vojne.

JELENA JUSTIN

Zadnjič sem opisala prvi dan trekinga po t. i. Alta via del Granito, danes bo na vrsti drugi dan. Ta dan nas čaka približno 13 kilometrov in približno 8 ur hoje.

Odkoče Caldenavenajprej izgubimo nekaj višinskih metrov, pridemo do potočka Caserine, kjer je lesen mostiček. Že smo na drugi strani, kjer sledimo oznakam Alta via del Granito (AVG), pot št. 360, in se začnemo precej strmo vzpenjati skozi gozd. Strmina popusti, ko prečimo pobočje, ki nas pripelje do skoraj izravnave,

kjer se bohota čudovit rododendron. Manjših vodnih bajerčkov je ogromno. Pot začne ponovno pridobivati na strmini, ko dosežemo bivak Lastei na višini 2025 m. Pod nami je jezero Lago di Cima d'Asta. Od bivaka naprej se pot vzpenja med samim čudovitim zelenjem, z vsakim metrom so lepši razgledi, cvetoč rododendron pa le še poživi vse skupaj. Hitro smo pri naslednjem bivaku Scagni, 2094 m n. m. Odpre se pogled na Cima Orsera, 2406 m n. m., in Cima delle buse Todesche, 2408 m n. m. Od tod dalje po precej kraškem

svetu, ki je poraščen, zelen in z ogromno vode, prečimo planotast svet. Še vedno sledimo poti št. 360, ko dosežemo izjemno utrjeno in ohranjeno vojaško mulatjero. Nasproti so ošiljene in nedostopne granitne špice. Nadaljujemo do ovinjaka, kjer nas smerokaz usmeri levo, na prečno pot. Pred nami se pokaže tudi gora, ki jo bomo obiskali tretji dan, in gora, pod katero je naše tokratno prenočišče. Gre za Cima d'Asta, 2847 m visoko damo. A pot do nje je še dolga. Zapustimo pot 360, ki se spusti v dolino, zavijemo levo in nadaljujemo po

373. Po udobni, široki in odlično utrjeni mulatjeri prečimo pobočje Monte Cengello, 2439 m n. m. Le vprašamo se lahko, kakšne vojne zgodbe so se odvijale v teh krajih, o kakšni grozi bi lahko pripovedovale skale, ki so neme priče krutih in krvavih dejanj začetka 20. stoletja.

Prečna pot nas pripelje do bivaka Lasteati, 2303 m n. m. Gori, ki nas vabi, smo bližje, a nas čaka še kar nekaj ur hoje. Od bivaka se spustimo do jezera Lago di Forcella Magna in naprej do škrbine Magna. Tukaj pa malce pozornosti. Naj nas ne zavede napis na smerokazu, ki nas usmeri na pot 326 proti koči Cima d'Asta. To ni naša Alta via del Granito! Gre za pot, ki pelje med drugim do odcepa v ferato Gabrielli, ki pa danes ni naša izbira. Naša izbira je Granitna pot. Na skali pod škrbino opazimo puščico in št. 380, ki usmeri levo na AVG. To je naša pot. Še malce bomo izgubili višine, hodili skoraj po ravnem po ogromnih granitnih blokih, prišli do travnatega pomola, ki malce spomni na našo Slemenovo špico, nato pa zavili desno navzdol ter dosegli razcep. Pot 380 gre v dolino, mi pa zavijemo desno strmo navzgor na pot 380 b. Pot, ki poteka čez travnato pobočje, je izjemno strma. Malce

Na dobro ohranjeni vojaški mulatjeri / Foto: Jelena Justin

višje preči rahlo v levo, nato pa se ponovno požene strmo navzgor. Razlika je ta, da je tokrat pot travnato granitna, da hodimo po granitnih ploščah, ki so »vkovane« v zemljo. Strmina z višinskim metrom narašča in tik pod vrhom sedla Soceda si moramo ponekod tudi malce pomagati z rokami. Obdaja nas granitni svet. S sedla že vidimo kočo, ki nam bo nudila varno zavetje za eno noč. Do koč je še približno 20 minut lahkotne hoje, ki

pa zahteva pozornost zaradi granitnih blokov. Dosežemo jezerce Lago di Cima d'Asta in se povzpemo do koč z istim imenom oz. originalno Rifugio Brentari Cima d'Asta.

Za tretji dan trekinga nas čaka vzpon na vrh ter sestop v dolino. Nadaljevanje sledi ...

Nadmorska višina: 2480 m
Višinska razlika: 1318 m gor, 645 m dol
Trajanje: 8 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Jezero Lago di Forcella Magna. V ozadju je Cima d'Asta, ki jo bomo obiskali naslednji dan oz. naslednji teden. / Foto: Jelena Justin

Koča Rifugio Brentari Cima d'Astanam ponudi udobno in prijetno prenočišče. / Foto: Mateja Gerečnik

Kolesarsko romanje na Sv. Višarje

GLASOVA KOLESARJENJA

GREGA FLAJNIK

V času od velikega šmarna (15. avgusta), ko slavimo Marijino vnebovzetje, do malega šmarna (8. septembra), ko slavimo Marijino rojstvo, so ljudje veliko romali. To pomeni, da so šli peš od doma do cerkve, posvečene Mariji – za pokoro za prekrške ali v zahvalo za božjo pomoč. Tudi kolesarji bi lahko vsaj enkrat na leto romali h kakšnemu Marijinemu znamenju in jo prosili za varnost na cesti. Ali verjamemo v to ali ne, pravzaprav sploh ni pomembno – škodovati ne more. Tudi če ne verjamemo, se lahko ob znamenju ustavimo in pomislimo, kaj smo sami v zadnjem času storili za svojo varnost na kolesu in ali smo res kolesarili v skladu s cestnoprometnimi predpisi. Vsakdo bi lahko našel kakšen prekršek.

Za ta čas torej predlagam dvodnevno kolesarsko

Glasovi popotniški kolesarji, ki so že junija s kolesi romali na Svete Višarje

romanje od Brezj do Sv. Višarj in nazaj. Če ste iz bolj oddaljenih krajev, lahko avto pustite na parkirišču na Brezjah, drugače lahko od doma pridete kar s kolesom. Pot vas bo nato vodila v Ljubno, kjer je cerkev Marije Udarjene, Lancovo, Lesce, kjer je ena najstarejših Marijinih romarskih cerkva na Gorenjskem,

v Radovljico in okrog Blejskega jezera, od koder boste lahko na otoku opazili cerkev Marijinega vnebovzeta, tudi znano romarsko središče in priljubljeno turistično znamenitost. Z Bleda se odpeljite proti Gorjam, kjer je v vasi Krnica pet kapelic, od tega dve Marijini, od tu zavijte proti dolini reke Radovne,

kjer se spotoma ustavite na Pocarjevi domačiji. Tu boste opazili dve freski z Marijinim motivom. Vsa ta znamenja nakazujejo, da je tu nekoč peljala romarska pešpot. Pot nato vodi naprej na cesto proti Krmi, kjer na križišču zavijte desno in se spustite proti Mojstrani. Od tu naprej pa po en najlepših in hkrati

najbolj obljudenih kolesarskih poti na Gorenjskem proti Kranjski Gori, kjer je tudi poznogotska Marijina cerkev. Iz Kranjske Gore se odpeljite v Podkoren in Rateče ter naprej v Trbiž in do Žabnic (Camporosso) v Italiji. Od tu pelje žičnica na Sv. Višarje, bolj zagnani pa lahko iz sosednje Ovčje vasi (Valbruna) po makadamski cesti nadaljujete na vrh. V desetih kilometrih boste premagali 750 višinskih metrov. Z Višarj se nato spustite nazaj po isti poti do Mojstrane, kjer nadaljujete proti Jesenicam, Koroski Beli, Žirovnici, Breznici, kjer je župnijska cerkev posvečena Mariji. Od tu naprej pa skozi Deželo v Rodine, Begunje, Zgošo, nazaj na Brezje. Na poti boste prekolesarili 170 kilometrov in opravili nekaj čez 2300 višinskih metrov. Dobra pokora.

Volitve v organe zbornice

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije bodo jeseni volitve v zbornične organe, kmetje in drugi upravičenci bodo volili tudi nov svet območne enote Kranj. Volilna opravila so se že začela.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V zbornici so načrtovali volitve v zbornične organe, to je v centralni svet zbornice in v svete trinajstih območnih enot, že spomladi, a jih zaradi epidemije covid-19 niso mogli izpeljati, zato je državni zbor z zakonom o interventnih ukrepih na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane podaljšal zborničnim organom mandat do 1. novembra letos. Upravni odbor zbornice je ob koncu maja razpisal nove volitve, ki bodo za kmete in druge fizične osebe v nedeljo, 4. oktobra, za podjetja, zadržane in druge pravne osebe, ki volijo po elektronskem sistemu, pa bo glasovanje v sredo, 30. septembra. V soboto, 8. avgusta, so že začeli teči roki za izvedbo volilnih opravil. Od petka, 14. avgusta, so na sedežih območnih enot razgrnjeni volilni imeniki; za območno enoto Kranj na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda (KGZ) Kranj v Kranju (Cesta Iva Slavca 1), za območno enoto Ljubljana pa na sedežu KGZ Ljubljana v Ljubljani (Gospodinjstva ulica 6). Fizične osebe lahko zahtevajo popravke v volilnem imeniku do 19. septembra, pravne osebe pa do 15. septembra. Volilni upravičenci lahko v času razgrnitve imenikov preverijo, ali so člani zbornice in torej lahko sodelujejo na volitvah. Popravek lahko zahtevajo, če na primer ugotovijo, da niso vpisani v volilni imenik, je vpisan v imenik kdo drug, ki nima volilne pravice ali je

Kmetje, predstavniki zadrug in drugi volilni upravičenci bodo jeseni izvolili tudi nov svet gorenjske območne enote zbornice. Na sliki: na eni od sej sedanjega sveta enote, ko se je članom pridružil tudi državni sekretar ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek (prvi z desne).

V sedanjem mandatu svet kranjske območne enote zbornice sestavljajo Ivan Tičar kot predsednik in Peter Razinger kot podpredsednik ter člani: Zdravko Bogataj, Zvonko Dolinar, Janko Golorej, Jakob Korenčan, Peter Krek, Boris Kunšič, Viktor Markelj, Dušan Pintar in Janez Šebat.

nima na tistem območju, je v imeniku še kdo, ki je že umrl, ali podatki niso pravilni. »Zlasti je pomembno, da so v volilni imenik vpisani vsi, ki nameravajo kandidirati, in vsi, ki bodo podpisali kandidature kot podporniki,« poudarjajo v kmetijsko-gozdarski zbornici in dodajajo, da so z začetkom volilnih opravil začeli teči tudi roki za vložitev kandidatur. Pravne osebe jih lahko vlagajo do 5. septembra

in fizične osebe do 9. septembra, pri tem pa v zbornici opozarjajo, da je to rok dospetja kandidatur. To pomeni, da ni dovolj, če je kandidatura do roka oddana na pošto, ampak mora biti do roka na sedežu zbornice.

Kandidature v skupini fizičnih oseb lahko vložijo posamezne skupine članov zbornice, ki pa morajo kandidaturi priložiti najmanj dvajset podpisov članov zbornice, ter organizacije

kmetov s podporo najmanj desetih članov. V skupini pravnih oseb lahko kandidature vložijo pravne osebe, ki so članice zbornice. Kandidature bo pregledala volilna komisija, ki bo za pravne osebe najkasneje do 12. septembra in za fizične najkasneje do 16. septembra objavila razglas potrjenih kandidatur. Kmetje in druge fizične osebe bodo lahko oddali svoj glas v nedeljo, 4. oktobra, od 7. do 19. ure na volišču, za katero bodo dobili vabilo, ali na predčasnem glasovanju 30. septembra od 9. do 17. ure na sedežu volilne komisije volilne enote, torej v času, ko bodo potekale tudi volitve v skupini pravnih oseb.

Denar za posodobitev čebelarstev

Država bo sofinancirala nakup nove čebelarke opreme in vozil za prevoz čebel na pašo.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo predvidoma v petek objavilo dva javna razpisa s področja čebelarstva, s katerima bo čebelarjem namenilo skupno 163 tisoč evrov za tehnično pomoč in za racionalizacijo sezonske selitve panjev. V okviru ukrepa tehnična pomoč čebelarjem bo sofinancirala nakup nove čebelarke opreme in drugi za racionalizacijo sezonske selitve panjev, sta bila namreč objavljena že 19. junija, pri obeh pa je bil rok za oddajo vlog 31. julij. Ker je Evropska komisija zaradi pandemije covid-19 določila, da država lahko ukrepe, ki jih je načrtovala do

je dvig konkurenčnosti čebelarjenja in izboljšanje kakovosti čebeljih pridelkov.

Vlada je na seji prejšnji teden tudi spremenila uredbo o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v letih 2020–2022. Dva razpisa, eden za sofinanciranje čebelarke opreme in drugi za racionalizacijo sezonske selitve panjev, sta bila namreč objavljena že 19. junija, pri obeh pa je bil rok za oddajo vlog 31. julij. Ker je Evropska komisija zaradi pandemije covid-19 določila, da država lahko ukrepe, ki jih je načrtovala do

Država pomaga čebelarjem tudi s sofinanciranjem posodobitve čebelarstev. Slika je simbolična.

31. julija, izvede tudi poznejše, vendar najpozneje do 15. septembra, je vlada s spremembo uredbe možnost

koriščenja sredstev podaljšala do 4. septembra, s tem pa je omogočila objavo še dveh javnih razpisov.

Testna uporaba senzorjev pri prireji mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V okviru projekta Sesam, pri katerem sodeluje devet ustanov iz šestih držav, med njimi tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, bodo na približno pet tisoč kravah preverili uporabo senzorjev pri prireji mleka. Na krave v prosti reji bodo skupaj z ovratnicami namestili senzorje, ki jih je v okviru projekta razvilo partnersko podjetje Hahn-Schickard iz Nemčije. Senzorji bodo beležili podatke o celodnevni aktivnosti krav – o tem, koliko časa ležijo, pijejo, se pasejo, hodijo ... Podatke bodo preko bazne postaje pošiljali na skupni strežnik na zvezo avstrijskih govedorejcev, kjer jih bodo analizirali preko posebnega računalniškega programa, ki so ga razvili v okviru projekta. Na podlagi podatkov bodo ugotavljali odstopanja krav od običajnih dolžin

njihovih aktivnosti, odstopanja nakazujejo na pojavitve, bolezensko stanje in druge fiziološke procese v živali.

V zbornici so že začeli nameščanje senzorjev na izbranih kmetijah. Prvih 62 senzorjev so namestili na kmetiji Modic iz Matene pri Igu, v kratkem pa jih bodo še na dveh kmetijah – na kmetiji Janeza Jakopiča iz Podpeči pri Vidmu Dobropolje in na kmetiji Janeza Šebata iz Smokuča. V okviru projekta bodo predvidoma do konca leta razvili aplikacijo, ki bo obdelane podatke posredovala rejcu. Rejec bo tako dobil tudi povratno informacijo o tem, katere krave v čredi s svojimi aktivnostmi odstopajo od fizioloških meja, in jih bo lahko v prihodnje bolj pozorno spremljal.

Cilj projekta je razviti sistem senzorjev, ki bo enostaven, stroškovno sprejemljiv in uporaben tako v hlevu kot na paši.

Tržne cene govejega mesa

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja tudi tržno poročilo za goveje meso. Poglejmo, kakšne so bile cene v tednu med 27. julijem in 2. avgustom, ko je bilo zaklanih 333 od enega do dveh let starih bikov, 20 več kot dve leti starih bikov, 158 krav in 179

telic. K ceni so prišteti povprečni prevozniki stroški v višini 6,32 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O in P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 pa določajo razvrstitev trupla glede na zamaščenost. Oznaka n. z. pomeni, da v tisti kategoriji ni bilo zakola.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Biki, stari od 12 do 24 mesecev	Biki, stari nad 24 mesecev	Krave	Telice
U2	316,25	-	-	321,32
U3	315,78	-	-	321,78
U4	-	-	-	314,33
R2	309,46	-	-	298,16
R3	311,40	300,30	226,56	304,39
R4	-	-	228,25	306,07
O2	283,64	-	199,51	209,60
O3	300,66	-	206,30	-
O4	-	-	228,61	289,17
P2	-	-	170,41	-
P3	-	-	178,16	-

Spodbujajo zaščito živali na paši pred napadi zveri

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ob koncu julija objavilo javni razpis, s katerim namenja milijon evrov za naložbe v ureditev zaščite živali na paši pred napadi medvedov in volkov. Kmetijska gospodarstva lahko vložijo vlogo za pridobitev nepovratnih sredstev izključno v elektronski obliki do 21. oktobra v elektronski sistem agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja. Finančno podporo je možno uveljavljati za naložbe v ograditev pašnikov in obor za rejo domačih živali in za gojenje divjadi z visokimi premičnimi varovalnimi elektro mrežami in nepremičnimi ograjami, vendar le na območjih pojavljanja medveda in volka, kot jih določajo predpisi o ukrepih za kmetijsko-okoljska in podnebna plačila, ekološkem kmetovanju in kmetovanju na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Podpora je možno uveljavljati le za stroške naložbe, ki so nastali po 12. marcu letos, ter za splošne stroške, nastale po 1. januarju 2014.

Umrli v trčenju v podvoz

SIMON ŠUBIC

Vrba – Za gorenjskimi policisti je pester konec tedna, med drugim so obravnavali tudi prometno nesrečo s smrtnim izidom. Zgodila se je v soboto okoli 18. ure, ko je med vožnjo iz smeri Žirovnice proti Vrbi voznik z osebnim vozilom trčil v železniški nadvoz in na kraju umrl. Policisti so odredili sanitarno obdukcijo. Ceste so letos na Gorenjskem vzele šest človeških življenj, v enakem obdobju lani pa sedem.

V soboto se je v Vrbi smrtno ponesrečil voznik osebnega vozila. / Foto: PU Kranj

Pod Malim Triglavom našli opremo umrlega planinca

SIMON ŠUBIC

Gorje – Letalska policijska enota je v četrtek dopoldan na dnu Snežne konte pod Malim Triglavom preverjala informacijo o najdenih kosih planinske opreme, o čemer jih je obvestila nemška planinka. Ugotovili so, da najdena oprema pripada pokojnemu tujemu planincu, ki je tam umrl 18. marca letos. V gorah je bil takrat sneg, deli opreme pa v njem, so sporočili s Policijske uprave Kranj in se oskrbnikom Zasavske kočice na Prehodavcih in Gorskimi reševalni zvezi Slovenije zahvalili za pomoč pri zbiranju informacij.

Letalska policijska enota je sicer minuli konec tedna z ekipo za reševanje v gorah posredovala v dveh težjih primerih. V soboto je v Iškem Vintgarju moški zdrsnil na podrtem drevju in padel na vejo, ki se mu je zapičila pod pazduho, zato je močno krvavel. Prvo pomoč so mu nudili planinci, s katerimi je hodil, helikopterska ekipa pa ga je s pomočjo reševalcev na tleh imobilizirala in odpeljala v

V hišo vstopila skozi odklenjena vrata

Britof – Starejša občanka je v petek opoldan v stanovanjski hiši v Britofu zalotila neznano žensko, ki se je izgovorila, da želi vodo. Vrata hiše so bila odklenjena. Neznanca, ki je občanki ukradla manjši znesek denarja, je stara okoli štirideset let in visoka okoli 170 centimetrov. Ima črne lase, spete v figo, oblečena pa je bila v črno krilo.

V petek je pri priključku Brezje v smeri Karavank na gorenjski avtocesti vinjen voznik zaradi neprilagojene hitrosti v slabem vremenu trčil v odbojno ograjo in povzročil daljšo zaporo ceste. V soboto je na Miljah voznik osebnega vozila najprej oplazil osebni avtomobil, ki je pripeljal nasproti, in potem silovito trčil v drog javne razsvetljave. V drog javne razsvetljave je v nedeljo v Cerkljah trčil tudi voznik štirikolesnika in se huje poškodoval.

Desno tudi ob rdeči luči, višje kazni za telefoniranje

Kaj prinaša novela zakona o pravilih cestnega prometa? Zavijanje desno ob rdeči luči na semaforju, višje globe za uporabo telefona med vožnjo, vsaj 1,5 metra bočne razdalje ob prehitevanju kolesarja ...

SIMON ŠUBIC

Kranj – Predvidoma jeseni bo državni zbor potrjeval novelo zakona o pravilih cestnega prometa, ki so jo pripravili na ministrstvu za infrastrukturo, kjer poudarjajo, da je predlog zakona usklajen z občinami, Darsom in Avto-moto zvezo Slovenije, ki so tudi sodelovali pri njegovi pripravi. Pred časom smo že pisali o predlaganih spremembah na področju lahkih motornih vozil, kamor sodijo tudi vse bolj priljubljeni e-skiroji, katerih vozniki bodo morali biti stari najmanj štirinajst let, voznja z njimi po pločniku pa bo prepovedana. Zdaj pa pogledajmo še druge pomembne novosti.

Čeprav je alkohol eden ključnih dejavnikov za nastanek prometnih nesreč z najhujšimi posledicami, so na tem področju popravki zakona večinoma kozmetični. Po novem pa bodo lahko ob izpit tudi učitelji vožnje ali spremljevalci, če odklonijo preizkus alkoholiziranosti ali test na droge. Zaradi alkoholiziranosti bo z denarno kaznijo kaznovan tudi kandidat za voznika med usposabljanjem v vožnji motornega vozila in voznik motornega vozila, ki nima vozniškega dovoljenja, kazenske točke pa se tem voznikom ne bodo izrekale. Enako velja tudi za kolesarje in voznike lahkih motornih vozil. Novela pa tudi določa, da alkohola ne sme imeti v organizmu voznik, ki preizkuša avtomatizirana vozila oziroma sisteme za avtomatizirano vožnjo.

Za telefoniranje podvojili globo

Zaradi vse večje razširjenosti uporabe mobilnih telefonov v Sloveniji in premajhnega zavedanja o posledicah v prometnih nesrečah, ki ga predstavlja uporaba mobilnega telefona med vožnjo, je v noveli zakona o pravilih cestnega prometa predlagano zvišanje kazni za omenjen prekršek iz dozdajšnjih 120 evrov na 250 evrov in tri kazenske točke. Takšna bo kazen tudi za ostala početja, ki vozniku zmanjšujejo njegovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila, torej uživanje hrane,

Uporaba mobilnega telefona med vožnjo bo po novem kaznovana z 250 evri globe in tremi kazenskimi točkami. / Foto: Gorazd Kavčič

ličenje, branje knjig in časopisov, uporaba prenosnih računalnikov ... Za voznike, ki ne potrebujejo vozniškega dovoljenja (kolesarji, lahka motorna vozila) pa se kazni zvišuje s 40 evrov na 120 evrov.

Zvišuje se tudi globa za neupoštevanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov. Za udeležence v prometu je za kršitev predlagana globa v višini 160 evrov (zdaj 80 evrov), za voznika pa 300 evrov (zdaj 160). Za nedovoljeno priključitev vozilu s prednostjo, vozilu za spremstvo ali vozilu v spremstvu ali njihovo prehitevanje je predvidena globa tristo evrov (zdaj 80), za nameščanje naprav za dajanje posebnih svetlobnih in zvočnih znakov na vozila, na katerih teh naprav ni dovoljeno uporabljati, pa bo voznik po novem kaznovan s 160 evri.

Minimalna razdalja pri prehitevanju kolesarjev

Po novem bo v križišču dovoljeno zaviti desno ob rdeči luči na semaforju, seveda ob pogoju, da bo semaforju dodan ustrezen prometni znak, ki bo to dovoljeval, in da je smer prosta. S tem naj bi se zagotovila večja pretočnost prometa.

Novela med drugim določa tudi primerno bočno razdaljo pri prehitevanju kolesarjev ter voznikov lahkih motornih vozil in mopedov, ki znaša najmanj 1,5 metra. Zdaj primerna bočna razdalja ni predpisana, zato prihaja tudi do zelo tesnih

prehitevanj na minimalni bočni razdalji, ki predstavljajo veliko nevarnost za kolesarje in voznike mopedov.

Znižuje se omejitev glede uporabe zadrževalnega sistema (otroškega sedeža) v avtih. Namesto meje 150 centimetrov višine bodo lahko po novem samo z varnostnim pasom za odrasle zavarovani vsi otroci, ki so večji od 140 centimetrov in tehtajo najmanj 36 kilogramov.

Uvaja se t. i. skupni prometni prostor, v katerem ni jasne delitve cestišča in pločnika. »Namesto označb, ki določajo, kje lahko pelje motorizirano vozilo, kje kolesar in kje lahko hodi pešec, imajo vsi prosto izbiro, kako se bodo gibali. Vodila so torej enakopravnost, svoboda in spoštovanje – ki vodijo do višje kakovosti življenja v urbanem okolju, večje varnosti in izboljšanja prometne kulture vseh udeležencev,« piše v predlogu novele. Največja dovoljena hitrost v območju skupnega prometnega prostora bo 20 km/h, lahko pa tudi 30 km/h, če bo tako določeno s prometnim znakom.

Z novelo želijo rešiti še problematiko izogibanja plačila za prekršek, ki je bil zaznan brez ustavljanja oziroma z avtomatskimi merilniki hitrosti. Pogosto se dogaja, da na posnetku kamere ni mogoče jasno določiti voznika, ki je storil prekršek. Ker je avtomatski prenos kazni na lastnika oziroma uporabnika vozila lahko sporen, se bo po novem lahko fizična oseba – lastnik

vozila – kazni izognila, »če dokaže, da prekrška ni storila.« V primeru službenih vozil pa se bo lahko po novem pravna oseba ali samostojni podjetnik kaznoval zaradi »opustitve dolžnega nadzorstva« nad vozilom. Kazni se bo mogoče izogniti, če podjetje oz. pravna oseba prijavi voznika in dokaže, da »je v razmerju do te osebe izpolnila dolžno nadzorstvo«. Samostojni podjetnik pa mora dokazati, da prekrška ni storil sam, niti ga ni storila nobena od njegovih odgovornih oseb.

Nova pooblastila tudi redarjem

Novela tudi širi pooblastila mestnim redarjem, nadzornikom Darsa in uslužbenecem Finančne uprave. Redarskim pooblastilom med drugim dodaja tudi nadzor nad razvrščanjem v križiščih in upoštevanjem prepovedi vožnje v (polno) križišče pri zeleni luči, redarji pa bodo lahko kontrolirali tudi novo kategorijo »lahkih motornih vozil«. Uslužbenci Finančne uprave bodo imeli v okviru finančnega nadzora pooblastila za samostojen nadzor vseh vozil v prometu (doslej v spremstvu policije), razen vozil s spremstvom, s prednostjo ali Slovenske vojske. Nadzorniki Darsa pa bodo predvidoma prejeli nova pooblastila za nadzor prometa v času zimskih razmer in nadzora tovornih vozil ter glede kršitev prometne signalizacije in svetlobnih znakov.

ZAPELJI SE Z NAMI NA POT

GG

ZAPELJI SE Z NAMI NA POT

Začetki tržiške T.M.S. crew segajo v leto 2011. Na željo rap dvojca The Masta Skillz (T.M.S.) oziroma Luke Leglerie in Jošta Urbanca - Joe-Joeja, da bi svoja besedila rapala ob spremljavi skupine, se je zbrala ekipa glasbenikov iz dokaj različnih glasbenih žanrov in začeli so ustvarjati glasbo. Nedavno so posneli videospot za pesem Easy dur.

Alenka Brun

Fanta pravita, da se T.M.S. crew žanrsko težko opredelijo. Jošt pove, da so jih na prvem albumu ljudje še malce primerjali s Sarsi, ker je bilo prisotne precej trobente. Drugače so njihove pesmi ene obarvane bolj rokarsko, spet druge na primer bolj reggae, še dodata.

T.M.S. crew so prvi album posneli leta 2013. Naslovili so ga Kdo miži. Med letošnjo karanteno so predstavili drugega, novi studijski album Kar seješ, to žanješ. Ponuja devet avtorskih skladb.

Navkljub nekoliko tršim ritmom, kot smo jih vajeni, glasbeniki ohranjajo svojo značilno razgibano mešanico glasbenih stilov. Čeprav so skladbe žanrsko različno obarvane, je njihova rdečina, ki se prepleta skozi besedila in ustvarja enotno sporočilo, interpretacija družbenih vzorcev, ki jih opažata vodilna ustvarjalca besedil v skupini. Sejalca rim s svojimi besedami želita opozoriti na pomembnost zavedanja

T.M.S. crew so: Luka Legleria in Jošt Urbanca – vokal, Teo Peternelj in Nejc Peharc na kitari, Simon Roblek na basu, Simon Šenk na trobenti ter Tomi Eler na bobnih. Na fotografiji so v družbi vseh ustvarjalcev, ki so posneli videospot za pesem Easy dur. / Foto: Klemen Malovrh

posledic, ki jih imajo naša dejanja, in prevzemanje odgovornosti zanje.

Na naslovnici drugega albuma se je znašel Groharjev Sejalca, sicer v sodobni preobleki, a z enako metaforo, ki sporoča nejasno ter na trenutke skrbi vzbujajočo prihodnost celotne populacije. Ta prepogosto svoj pogled usmerja v ekrane kot pa naprej in predvsem – okoli sebe. V tem duhu so fantje že pred leti posneli

pesem Dušanka, ki je naznanjala nov material in s tem nadaljevanje prvega albuma. Če je ta govoril o tem, da naj si ne zatiskamo oči, je drugi stopil še korak naprej ter v družbenokritičnem duhu opozarja na pomanjkanje moralnih vrednot med ljudmi. Vendar v zaključkih T.M.S. crew ostajajo optimisti.

Na albumu so se fantom pridružili tudi glasbeni gostje in nazadnje so v sodelovanju z Zlatanom Čordičem - Zlatkom posneli videospot za pesem Easy dur. Glasbena zgodba prikazuje enega od tistih dni, ko lahko vse svoje obveznosti in skrbi pustimo ob strani. Tržiški glasbeniki se tako z vintage kombiji odpravijo po stari cesti na morje. Popotovanje začnejo v Dovžanovi soteski, zaključni prizor pa so posneli v poznih in hladnih večernih urah v Kampu Podljubelj, kjer so s pomočjo garderobe in

scenografije skušali pričarati vzdušje poletne zabave, ki v toplih nočeh rada traja do jutranjih ur.

Tako pesem kot videospot imata izrazito igriv poletni pridih, tople barve in vabljiv napev »Zapelji z nami se na to pot...«, ki ga je zapela džezovska pevka Lana Petrovič.

Pesem Easy dur je dobila vizualno podobo pod taktirko utečenega kreativnega tandema Gašperja Markuna, ki je v osnovi ravno tako Tržičan, poznamo pa ga s platen domače kinematografije, ter Tadeja Bavdka.

Luka nam še zaupa, da bo verjetno za naslednji videospot na vrsti pesem Money maker.

Fantje upajo, da se bo koronasituacija počasi umirila. Čas bi namreč že bil za kakšen pravi nastop, promocijo zadnjega albuma, tako kot so vajeni: v živo, s publiko pod odrom.

Videospot se začne s prizori iz Dovžanove soteske ...

J
A
K
A

JE PA ČUDNO DA HRVAŠKE NE DAJO NA RDEČI SEZONAM, KER JE TOLIKO OKOŽENIH!

SAJ JO BOJO! KO BO KONEC TURISTIČNE SEZONE.

JAZZ KAMP KRANJ 2020

Alenka Brun

etošnji Jazz Kamp, ki ga bo Kranj gostil do 23. avgusta, praznuje že 17 let.

Festivalski program je raznolik. Danes zvečer se bo tako predstavila zasedba iz avstrijske Koroške Carinthian Jazz Kvintet. Jutri, 19. avgusta, bo nastopil mednarodni kvintet pod vodstvom ameriškega trombonista Luisa Bonille in avstrijskega saksofonista Sigiya Feigela. Četrtek je rezerviran za zasedbo Funktura pod vodstvom odličnega slovenskega trombonista,

aranžerja in avtorja Matjaža Mikuletiča. V petek bo nastopil Uroš Perić s prijatelji. Če bodo vremenske razmere dopuščale, bodo v soboto dopoldan izpeljali Jazz Kamp Kranj Fest, sobotni večer pa bo popestrila slovenska pevka Aleksandra Čermelj. V nedeljo, 23. avgusta, pa bodo Jazz Kamp Kranj 2020 zaključili z nastopom Adam Klemm Banda.

Pred večernimi koncerti potekajo vinske degustacije, festival pa so odprli tudi s fotografsko razstavo Gorazda Uršiča, Zorana Kozine in Ivana Hribernika v galeriji in stolpu Pungert.

Prvi večer je na vrtu Café galerije Pungert nastopil italijanski bluzovski kitarist in pevec Mike Sponza (skrajno levo) s svojim okteto. Na odru se mu je pridružil še priznani hrvaški glasbenik, skladatelj, orgličar in pevec Tomislav Goluban (na sredini). / Foto: Tina Dokl

JAZZ KAMP KRANJ
15. – 23. 8. 2020

TOR 18. 8. ob 20.30
CARINTHIAN JAZZ KVINTET
Vrt Café galerije Pungert

SRE 19. 8. ob 20.30
LUIS BONILLA SIGI FEIGL KVINTET
Vrt Café galerije Pungert

ČET 20. 8. ob 20.30
FUNKTURA
Vrt Café galerije Pungert

PET 21. 8. ob 20.30
UROŠ PERIĆ IN PRIJATELJI
Vrt Café galerije Pungert

SOB 22. 8. ob 11.00
JAZZ KAMP KRANJ FEST
Staro mestno jedro Kranj

SOB 22. 8. ob 20.30
ALEKSANDRA ČERMEJ BAND
Vrt Café galerije Pungert

NED 23. 8. ob 20.30
ADAM KLEMM BANDA
Vrt Café galerije Pungert

Nadomestna lokacija v primeru dežja: Stolp Škrlavec

Partners: Krant, MayerMcCann, TamTam, Europlakat, W, Mah Vrtač, triglav, Benton, Gorenjski Glas, Pungert, avstrijski kulturni forum, SpooH, Študent, Wintura, grafičarski biro, DATAK, beex, domplan

PESTRO POČITNIŠKO

V socialnovarstvenem programu Škrlovec – dnevnom centru za mlade in družine tako čez leto kot v času počitnic pripravljajo raznovrstne dejavnosti za otroke, mladostnike ter njihove starše.

Maša Likosar

Včeraj so v Škrlovcu, ki deluje v okviru kranjskega Centra za socialno delo Gorenjska, začeli drugi delo 14-dnevnega pestrega počitniškega dogajanja. Prvi del so izvedli že konec junija in v začetku julija. V dopoldanskem času pod mentorstvom Maje Kurnik in Mojce Selko pripravijo brezplačne prostočasne dejavnosti, v katere se vključujejo predvsem osnovnošolci. »Otrokom družin, s katerimi smo se spoznali in so se vključile v program, so na voljo vse naše aktivnosti. Zanje je to enkratna izkušnja,« je dejala Kurnikova. V času poletnih počitnic večkrat obiščejo Letno kopalnišče v Kranju, se odpravijo na izlet na morje in na Krvavec, kjer prehodijo Pot pastirskih škratov in si privoščijo štruklje. Pot jih zanese proti Cerknici, kjer si ogledajo Križno jamo in se peljejo s čolnom. Otroci se zabavajo še ob igranju družabnih iger in turnirju v

Obiskali so tudi Kekčevo deželo. / Foto: arhiv Škrlovca – dnevne centra za mlade in družine

namiznem nogometu. Potekajo tudi ustvarjalne delavnice s piknikom v kanjonu reke Kokre, Škrlovčevi filmski dopoldnevi in delavnica z naslovom Poletne gledališke igrarije. V času šolskega pouka pa otrokom in mladostnikom v Škrlovcu omogočajo vključitev v učno pomoč, v popoldanskem času pa možnost

kakovostnega in aktivnega preživljanja prostega časa v okviru prostočasnih delavnic. »Aktivnosti so zasnovane raznoliko, saj nudimo možnost vključevanja v športne, umetniško-kreativne, kuharske, pogovorne dejavnosti, medkulturne aktivnosti,« je pojasnila Selkova in dodala, da so kot odgovor na zaznane potrebe v lokalnem

okolju med letom izvajali intenzivna tečaja učenja slovenskega jezika za vse, katerih materni jezik ni slovenščina. Poleg navedenih aktivnosti pripravljajo različne taborne in skupne akcije v okviru Preventivnih programov za mlade Slovenije, se vključujejo v različne dogodke v lokalnem okolju ter delujejo globalno.

Foto: arhiv Škrlovca – dnevne centra za mlade in družine

Izlet na morje z obiskom Akvarija v Piranu

PESMI MLADIH

Sreča

Zadnji košček sreče dala bi za spoznanje.

Ko enkrat pade zavesa na odru življenjske igre.

Poslednji nasmeh z obraza poklonila bi za tvoj pogled.

Pokažejo se pravi igralci. Je le igra, je resnica?

Morski vetrič poje pesem svojo, brezbrizno odkriva tančico utvar.

Mojca

Naj se vsak dan pišejo nove pesmi, sploh v tem času, ko sproti ne vemo, kaj nas čaka. Ampak pesem vedno ostane, žalostna ali pa polna upanja in ljubezni. Meta

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKÉ • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKÉ

MATJAŽEVI FLANCATI

Alenka Brun

Matjažu Šinku so bili vedno všeč domači okusi. Navduševale so ga slovenske pristne domače jedi. Prihaja iz medvoške občine, s Svetja. Že ko je bil še precej mlajši, je razmišljal tudi o tem, da bo nekoč oskrbnik koč, vendar se je

to zgodilo prej, kot je načrtoval. Danes je oskrbnik Gostišča Zeleni rob na Veliki planini.

Bil je čas, ko so Matjaža navduševali drugi, tuji okusi, vendar nikoli ni izgubil ljubezni do slovenske kuhinje. S to se je v preteklosti prvič bolj podrobno srečal v gostilni Starman v Stari Loki. »Že tako me je zanimala domača kuhinja, tu pa sem imel možnost, da sem

jo resnično spoznal. Ni bilo jedi, ki me ne bi pritegnila,« pripoveduje.

»Vse življenje sem v tem, da bi bil oskrbnik koč, videl velik izziv. Vedno sem si rekel, da bom to, ko bom starejši, a se je zgodilo prej – odzval sem se na povpraševanje, bil izbran in mi ni žal,« razloži Matjaž za mizo, polno domačih in okusnih dobrot. Ričet, jota, telečja obara, gobova juha, rebra, praženi krompir, orehovi in sirovi štruklji, krompirjevi štruklji z ocvirki, pečeno in zeljem, kislo mleko, ajdova kaša z gobami ... Izbira je ogromna. Matjaž prikima. Omeni še jabolčni in sirov zavitek ter ocvrte flancate, ki so na meniju gostišča sicer občasno. In kadar so, takrat takoj poidejo, se zasmeji.

Povprašamo ga po receptu zanje. »Na hitro,« se zasmeje in poudari: »To je za 16 flancatov.«

Potrebujemo kocko kvasa, 12 žlic mlačnega mleka, žlico sladkorja za kvasec. Kilogram moke, malo soli,

pecilni prašek, 120 dekagramov masla, sedem rumenjakov, pol litra mleka, 140 dekagramov sladkorja, malo ruma - vse skupaj zamesimo v testo. Mesimo 15 minut, pustimo, da vzhaja vsaj eno uro. Potem zvaljamo testo in ga narežemo na oblike flancatov ter ponovno pustimo, da ti vzhajajo še 15 minut, nakar jih ocvremo v olju. Matjaž v slogu receptov v kuharskih knjigah doda še: in še vroče potresemo s sladkorjem v prahu.

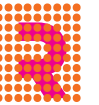
Flancati so na meniju občasno in hitro poidejo. / Foto: Tina Dokl

Matjaž Šink med delom / Foto: Tina Dokl

Matjaž in njegova letošnja ekipa na Veliki planini / Foto: Tina Dokl

PRAZNOVANJA

POROKA S PONOVIŠVIJO

Janina Vodan Gogić in Milodrag Gogić sta oba gostinca z Bleda, živita pa v Radovljici. Najprej sta se želela poročiti maja letos na Bledu, pa jima je načrte prekrizal novi koronavirus. Datum poroke sta spremenila, zamenjala lokacijo in tako usodni da izrekla dva meseca kasneje.

Alenka Brun

Zakonca Vodan Gogić vodita Old Cellar Bled oziroma Staro klet Bled, restavracijo z vinsko kletjo v starem delu Bleda. Pravzaprav na njegovem začetku, če se pripelje iz kranjske smeri. Domačini imenujejo ta konec tudi Zagorice.

Janina je Radovljčanka, Milodrag Jeseničan. Milodrag je v gostinstvu že vse življenje, Janina je po 19 letih pustila službo in se pridružila soprogi na skupni gostinski poti. Prej je bila vzgojiteljica.

»Mene zanima gostinstvo kot tako. Vse od hotelirstva, angleških pubov, gastropubov do Michelinovih zvezdic,« našteva Milodrag, ki je kar nekaj časa zaradi svojega zanimanja raziskoval tužino, predvsem Anglijo. Dostikrat je delal tudi v kuhinjah, pove. Nadaljuje, da je tako pridobil ogromno znanja, kar pride prav kasneje, ko se – če se – odločiš za svojo zgodbo. In njuna se odvija na Bledu. Delata izključno s slovenskimi ponudniki, produkti, svežimi sestavinami, izbranimi vini, med katerimi so zastopane vse slovenske vinske regije. Imata kar 85 etiket, veliko

vin se dobi na kozarec. Milodrag je namreč tudi sommelier. Pošalita se, da sta v segmentu cen »nepromenadna«. »Tudi vina višjega cenovnega razreda so tako dostopna po normalnih cenah,« pojasni Milodrag. Kar se kulinarike tiče, pa ju ljudje najraje obiščejo zaradi krožnikov z mesom.

Najprej sta Janina in Milodrag vse delala sama. Ko sta

začenjala, sta imela samo klet s tremi lesenimi sodi kot mizami, potem pa se je kar hitro zgodil preboj. Letos je to njuna druga skupna sezona v gostinstvu. Ponosna sta tudi na letošnjo novo pridobitev: kuharja Luka Zagorca, s katerim je restavracija naredila še korak dlje, sploh kar se tiče hrane in izvedbe.

Janina in Milodrag sta se spoznala pred petimi leti na

»štantu« na Okusih Bleda, na Promenadi, izvemo. Janina nadaljuje, da sta najprej načrtovala poroko letos sredi maja na Bledu, vendar jima je načrte prekrizala koronarasitija. Morala sta spremeniti datum in zamenjati lokacijo, sta pa tudi že na začetku razmišljala o manjši poroki, v ožjem družinskem krogu. Usodni da sta tako dahnila 25. julija v Izoli. Nedavno sta za prijateljico pripravila še piknik ob Savi. Tam pa je Janina poskrbela za presenečenje: organizirala je reprizo poročnega obreda. Zasmehi se: »Res je bilo videti, kot da se bova zares poročila. Celo Toni Mežan je prišel, da potrdi zvezo – neuradno seveda. Toni bi naju moral poročiti že maja, ko naj bi bila poroka na Bledu,« razloži. Milodrag še enkrat pove, da ga je res presenetila.

Kaj pa poročno potovanje, smo še radovedni. Pravita, da ga sama nista načrtovala, sta ga pa dobila kot poročno darilo, tako da bosta šla v Portorož. Letos so razmere zaradi covid-19 sicer nekoliko posebne, neobičajne, vendar se tudi v »normalnih« okoliščinah ne bi odločila za obisk kakšne eksotične dežele. Bolj ju zanima raziskovanje skritih kotic Slovanije. In če je zraven morje, je pa sploh super, še doda Janina.

Janina in Milodrag sta se poročila julija v Izoli. / Foto: osebni arhiv

Repriza poroke je bila nevestino presenečenje. Videti je bila precej resnično, oglasil se je tudi Toni Mežan. / Foto: osebni arhiv

Mladoporočenci

Na Bledu sta se 8. avgusta 2020 poročila Filip Margan in Nina Hovelja, v Kranjski Gori pa Blaž Cuznar in Kaja Potočnik. Na Jesenicah sta se 12. avgusta 2020 poročila Rok Mlinarič in Anastasija Davidova.

Novorojenčki

V minulem tednu so imeli v kranjski rodnišnici 43 porodov. Rodilo se je 21 dečkov in 22 deklic. Najtežja je bila deklica s 4120 grami, najlažja pa prav tako deklica, tehtala je 2318 gramov. V jeseniški rodnišnici se je minuli teden rodilo 15 novorojenčkov, od tega 8 dečkov in 7 deklic. Najtežji in najlažji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 3970, drugemu pa 2670 gramov.

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

»Izgnubljena«

Draga Tanja, redno spremljam tvojo stran v Gorenjskem glasu in tudi pisala sem ti že. Zopet te prosim za nasvet. Ali bom sploh kdaj srečna v ljubezni? Sem morda jaz kriva in preveč pričakujem? Partner me ne podpira in vedno bolj imam občutek, da me nima rad. Jaz pa hrepenim in si želim preveč. Morda pa si jaz želim preveč. Hvala za vsako besedo.

Nihče me more iti preko sebe in zatajiti svojih čustev. No, lahko, a posledice so nepopravljive. Sovražiš laži, ljubiš ljubezen in tvoja duša je žalostna, ker se zaveda napak. Nikoli ni prepozno za življenjske spremembe in naj ti to ne bo izgovor. Izgovor, da ne bi poiskala sreče in nečesa, kar si res želiš. Imela si jih že preveč in si izkoristila

vse bonuse. Prišel je čas, da nekaj storiš zase, in tega se zelo dobro zavedaš. Partner zna dobro poskrbeti zase in ni mu mar za tvoje želje. To pomeni lahko samo eno. Sam sebi je dovolj. Z njim bo vedno tako, ker tak pač je in nikoli nima namena, da bi se spremenil, ker se svojih napak tako in tako ne zaveda. S teboj ali pa brez tebe. Ob koncu leta se ta zveza konča, in to v trenutku, ko boš najmanj pričakovala. Ne boš dolgo sama, saj kmalu spoznaš pravo ljubezen svojega življenja, s katero si boš ustvarila dom in družino, po kateri že dolgo hrepeniš. Vidim najmanj dva otroka. Tudi selitev v povsem novo okolje. Naj te ne bo strah, saj te čakajo samo dobre stvari. Brez skrbi, hitro se boš navadila. In pozabi to misel, da

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

preveč pričakuješ. Zakaj bi bila zadovoljna z manj, pa še to s slabim. Ne samo sanje, tudi resnica je potrebna za zavedanje. Glede službe vidim vse v redu in tako bo tudi vnaprej. Napredovanje lahko pričakuješ v letu dni, tako da gre vse po načrtu. Srečno.

»Finance 2020«

Ponovno bi vas rada vprašala za stvari, ki ste mi jih pred časom že napovedali in se sedaj uresničujejo. Potrebujem potrditev glede odločitve za nakup nepremičnine. Finance in zdravje – kaj lahko pričakujem? Obetajo se vam resnično dobre spremembe in lahko ste ponosni sami nase. Ko sedaj pogledate nazaj, veste, da je bilo ogromno truda, vere in vztrajnosti

tudi takrat, ko ni bilo niti ene svetle točke. Odločitev glede nakupa nepremičnine je dobra in se vam bo obrestovala. Ovira, ki jo vidite, ne bo predstavljala nobenih težav in vse se rešuje vam v korist. Morda bo potrebna kakšna trda beseda, a le toliko, da se ve, da določene stvari mislite resno; pa nič zato. Finance vam bodo še malo delale skrbi, a ne za dolgo. Kmalu posije sonce. Zdravje je in bo v redu. Poleg psihične obremenitve in stresov ne opazim ničesar drugega in glede na stanje ne bo resnih posledic. Skušajte na vse gledati s pozitivne plati. Večkrat v preteklosti vam je že uspelo, zakaj vam ne bi tudi tokrat? Nikoli ni prepozno za srečo, tega nikoli ne pozabite. Želim vam vse dobro in lep pozdrav.

LAŽJI SUDOKU

1		8		2		9	
	6		7		9		5
7		4	3			8	
	7			6		4	8
6			8		2		
	2	3		9			1
5		9			8	7	
		6			1		3

Rešitev:

1	2	6	2	1	6	9	8
9	6	2	5	9	7	1	2
1	9	2	7	1	2	8	6
7	1	9	2	1	8	6	2
6	8	2	7	1	9	1	9
2	9	2	9	1	5	7	6
9	2	1	9	9	7	8	2
9	1	9	7	1	8	2	2
6	8	9	2	7	8	2	2
6	8	9	2	7	8	2	2

TEŽJI SUDOKU

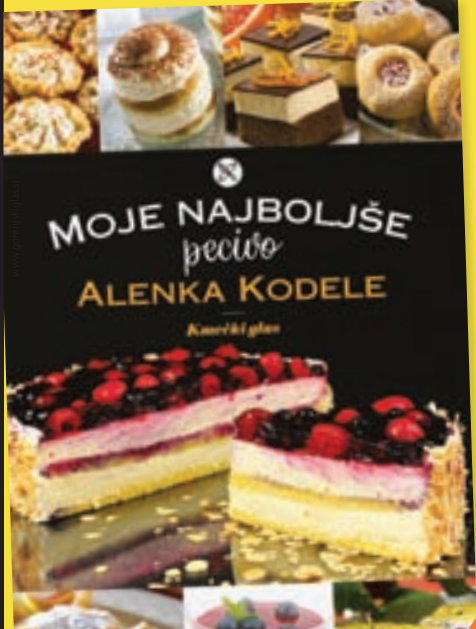
4				1	7		2
	8	3		6		5	
7				9		4	
5	7						
		1			2		
						9	4
	5			7			6
	9		1			4	2
8		6	5				1

Rešitev:

1	2	6	2	1	6	9	8
9	6	2	5	9	7	1	2
1	9	2	7	1	2	8	6
7	1	9	2	1	8	6	2
6	8	2	7	1	9	1	9
2	9	2	9	1	5	7	6
9	2	1	9	9	7	8	2
9	1	9	7	1	8	2	2
6	8	9	2	7	8	2	2
6	8	9	2	7	8	2	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Alenka Kodele je tokrat pripravila svoj izbor najboljšega peciva iz priljubljenih in tudi že razprodanih knjig: Torte in tortice, Pite in zavitki, Čaša sladkega, Piškoti, Piškotki in drugačno pecivo, Najboljši piškoti.

12,50
EUR

168 strani, 14 x 20 cm, spiralna vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narnocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	DREVESNA VOTLINA, DUPLO	ENCIM V ČREVESNI SLUZNICI	VRSTA HRASTA	GRŠKI BASNO-PISEC	MANGAN	ZASILNO BIVALIŠČE V GORAH	MERŠKA KOLICINA	LOVEC NA RAKE	GORENJSKI GLAS	KNJIGA S POPIBOM ZEMLIJŠČ	GLASBENIK SMOLAR	KRAMA	GEORGE MICHAEL	LISASTA KRAVA	ŠPORTNIK, KI GOJI ATLETIKO
ZADNJI MESEC V LETU									POSODA ZA ZALVANJE VRTA						
UREZNA RANA									ČASTILEC GOLOTE BIVOL S CELEBESA	4					
PETER PO DOMAČE						SKLON ZVALNIK TROPSKA OVIJALKA							SAŠO LAP ORANJE (STAR.)		
LADO PENGOV				OKRASNO DREVO PRIPADNIKI TATAROV		2					DEL TRBOVELJ				
JADRANSKI OTOK				IKAR (DALJSE) ŽIVALSKA USTNICA							GRŠKI PESNIK ATALOS (KRAJSE)				
AFRIŠKA ANTILOPA		6					TEPKA, TRAPICA	DRUGO IME ELVISA PRESLEYA	NAPAD					GLINASTA PIŠCAL	ITALIJANSKI PEVEC
VOJAŠKA ZVEZA									PLOŠČAD OB HIŠI ZDA (ORIG.)				11		
GORENJSKI GLAS	ŽAKARSKI STROJ		SESTAV APARATOV ŠVIC. PISEC (CLAUDE)									MESTO NA PORTUGALSKEM	KATJA EMAN SL. NOGOMETAS (GREGOR)		
POSODA ZA PEPEL, URNA	10					GRŠKI BOG VOJNE				ULEŽANO PIVO ZAKONČEV OČE					
PEVKA FRECE					IGRALEČ VALIČ	KRAJ NA KRKU PEVKA ERBUS					KRAJ PRI DOMŽALAH LANA TURNER				NOGOMETNI VRATAR OBLAK
VERSKA PODOBA															
					BRITANSKA PRINCESA KRAJ NA KOROSKEM	15				ALOD (DALJSE) EMIL NOLDE					12

SESTAVIL: F. KALAN	HISTORIJA	MATE-MATIČNO NAVODILO ZAPOREDJA OPERACIJ	LETOVIŠČE OB ČRNEM MORJU	TV SPIKER PUCER	SILICIJ	TENIŠKA IGRALKA ZIDANSEK	GLASBENIK TURNER
							PREMOGOV DESTILAT DELEŽ (NAREČNO)
STARORIMSKE BOREC V ARENI	7						
HUNI MADŽARI					OTOK V IRŠKEM MORJU		13
DONENJE				URADNO SODNIŠKO OBLAČILO	AMINOKISLINA V BEL-JAKOVINI ORANŽADA	NAMESTITEV ROČAJA	IT. MOTOCIKEL KOVAR, SPLETIKAR
GOVORNIK							SLOVENSKE VETRNICE REKA V NEMČIJI
VLADO ILIEVSKI		STROK ZA ARABŠČINO SLIKAR MAVEC					REŽISER PAKULA
LATINSKI PREVOD BIBLIJE	9					ROPARSKA PTICA MARKO VOZELJ	VINO, KI SE PENI BOMBAŽNA TKANINA
PEVKA FALK					MLAJŠI LJUDJE		3
RIMSKI BOG LJUBEZNI					GONILNI ELEMENT NA KOLESU		

Nagrade: 1. nagrada: darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR, 2. in 3. nagrada: zgoščenka Tanje Zajc Zupan

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj) in vpisano v kupon iz križanke pošljite do srede, 2. septembra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15			

NEKD. TV VODITELJ (MATJAZ)						5		GLASBENO ODRSKO DELO	PREMAZ
UMETNO VLAKNO									
IMPRESIJA								PETER AMBROŽ SL. GLASBENIK (TOMO)	
ALANIN ANEMONA EREPSIN NANKING VARNJA	KROKANJE	ZAKUP	OSMOJEN DEL ČESA						
KRAJ V SLOVENSKEH GORICAH						60 MINUT REČNA RIBA			
ROK SVETLIČ				HLAD FR. VOZNIK F-1 (JEAN)					
VEČJI KOS POHISTVA								MERA ZA GLASBENI RITEM	GRŠKI JUNAK, AJANT
ZBIRANJE DOBRODELNIH DAROV									
LUKA V JEMNU							ANGELINA JOLIE NATRUJ		14
OBLIKA IMENA DESA			1						
PEVEC RAHIMOVSKE						OKRAJŠAVA ZA NEKD. AVŠTRJSKI ŠILING			

n JAZ, MIDVA IN MI

Morje

MOJCA LOGAR

Ne vem, kdaj sem postala odvisna od misli, da je dopust morje in da brez morja ni pravega dopusta. Vorj borovcev in morja naj bi bil zdravilen, kopanje v morju prav tako. Ko se podamo na kopanje v morju, naj bomo v vodi vsaj dvajset minut, ker je morska voda podobna medceličnini, nam je junija svetovala tudi telovadna mojstrica. Torej, naj bo, kar hoče, morje moramo užiti, da bomo zdravi. Me prav zanima, ali ljudje, ki živijo ob morju, manj zbolevajo za bronhitisom in astmo, kot mi na celini ...

V Dalmaciji je gostov precej, od vsepovsod so, na otokih je gneče manj. Odpraviva se na enodnevni izlet na otok. Zalivov za takšne obiskovalce je veliko. Prijatelj svetuje obisk gostilne, ki je pretežno namenjena navtičnim turistom. Ker sva po petih dneh skupnega dopustovanja z otroki ostala sama, greva. Cesta, ki preči otok, je slaba, zelo slaba. Če bi bil najin avto prav nizek, bi gotovo nasedla. Ko se je pokazala uvala, kamor sva bila namenjena, je bilo v zalivu vsaj trideset plovil, jaht in jadrnic. Z majhnimi čolnici so se pripeljali do gostilne ali jih je na njihovo jahto s čolničem prišel iskat gostilničar. Med gosti je bilo veliko Slovencev, in to družin z zelo majhnimi otroki. Nisem mislila, da sta jahta ali jadrnica lahko primeren prostor tudi za dojenčke in majhne otroke. Jahta in jadrnica, tega užitka ne poznam dobro, nimam toliko presežka denarja niti časa, da bi lahko investirala v navtiko. Taisti prijatelj, ki

je priporočal gostilno, pa je na koncu pripomnil, jahta je zares fino imeti dvakrat, ko jo kupiš in ko jo prodaš. Vmes pa je veliko glavobolov ...

Obiskala sem tudi naselje slamatih hiš brez elektrike, ki ga sedaj tržijo pod imenom »eko resort«. Tam smo preživeli veliko dopustov, ko so bili otroci majhni. Želela sem pogledati, kako je danes. Vstopila sem lahko pri vhodu za dnevne obiskovalce, čakala v dolgi vrsti, kupila vstopnico, izpolnila izjavo, izmerili so mi temperaturo in potem sem lahko opazovala, kaj se je v desetih letih spremenilo. Prenovili so sanitarije, otroška igrišča, igralnice, lokostrelstvo, kajake in supe, igrišče za odbojko, tenis, nova je jedilnica. Ko sem se sprehajala po kampu in opazovala majhne otroke, napihljive blazine v obliki krokodilov, delfinov, lubenic, ananasov, rokavčke in lopatke, sem si mislila, to je minilo. Hvala zemlji, hvala nebu, naši otroci so zrasi, tukaj pa so drugo. Naj jim bo prijetno in udobno, tudi nam je bilo.

Na oblačen dan greva še enkrat s trajektom na otok. Tokrat le s kolesom. Voziva se po stranskih poteh, odkriva lagune in zalive, proti večeru se odpraviva na najbližji hrib in opazujeva idilo. Veliko majhnih otokov, celina in veliko jezero na njenem robu, na zadnje se je v svojem zatonu pokazalo še sonce. Lepo je gledati sonce, ki pade v morje; če je človek še malo višje in opazuje vso to idilo, kaj je lahko še lepšega. In tako bo letošnjega poletnega dopusta počasi konec ...

Mojca Logar je profesorica geografije in zgodovine.

Jahte in jadrnice

JANEZ LOGAR

Sedeti v zalivu ali v uvali, kot rečejo Hrvati, in opazovati jadrnice in jahte je prav zabavno. Zjutraj jih večina odplove naprej na odprto morje ali med otoke, zvečer se množično vračajo nazaj v pristan. To jim je dopustniška služba. Krmar ponosno vozi svojo lepoticu, prava, človeška lepoticu običajno sedi spredaj in se predaja vetru in šumenju valov. Pogosto so ta plovila velika za več dopustnikov. Nekateri kuhajo sami, prave užitarice pa povedo, da je to dopust in gredo rajši v gostilne, ki so namenjene prav navtikom. Velikokrat so takšne »gostione« na odročnih otokih, otočkih in v čudovitih zalivih. Ni kaj, to je posebni del turizma, s posebnimi užitki samotnih krajev, brez gneče. Včasih je bil navtični turizem rezerviran izključno za elite, danes je dostopen vsaj zgornjemu srednjemu razredu. Dokler navtični turizem služi za oddih, za prijetno in koristna druženja, za sprostitvev in da pridejo ljudje domov veseli, je namen dosežen.

Kadar ni tega namena, pa z jahtami in jadrnicami ni nič drugače kot z ostalimi materialnimi dobrinami. Predvsem so hitro izmuzljive. Kopičenje dobrin hitro postne brezmejno in nezadovoljivo. Bogastvo je kot morska voda: bolj jo piješ, bolj si žejen (Schopenhauer). Hkrati je tako zelo mamljivo imeti več. Kupiti lepšo jadrnico, novejši tip, bolje drsi, prijetneje se nagiba ... Ko se osvobodimo bremena materialnih dobrin – imeti več in več –, bogastvo počasi začne izgubljati svoj čar. Postajamo zmernejši.

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Kumare vsebujejo kar 97 odstotkov vode in imajo malo kalorij, zato so primerne za hujšanje. Vsebujejo veliko vitaminov in mineralov, še posebej joda. Izvrstne so za urejanje prebave, saj uredijo celoten prebavni trakt in ne dopuščajo zadrževanja škodljivih snovi. Odlične so v solati, kot priloga v omaki, za hladne juhe, z malo soli in skute na rezini kruha pa so zdrav prigrizek.

Kumare z jajci

Potrebujemo 2 kg kumar, olje, kis, sol, peteršilj, 3 jajca, rdeči poper, drobnjak ali peteršilj.

Jajca trdo skuhamo in jih ohladimo. Mlade kumare operemo in olupimo, zrežemo na 1 cm debele rezine ter jih zabelimo s solatno omako iz olja, kisa, soli in seseklanega peteršilja. Kumare naj ostanejo v tej omaki pol ure, nato pa jih zložimo na krožnik in položimo na vsako tanko rezino jajca. Posujemo jih z rdečim poprom in po želji obložimo še s koščkom sardelnega obročka ali z dvema kaprama ter potresemo z drobnjakom ali peteršiljem.

Hladna juha s kumarami

Potrebujemo majhno kumaro, 2 zrele paradižnika, šopek mlade čebule, 3 stroke česna, 2 kisli kumarici, 2 jogurta, pol lončka kisle smetane in žlico seseklanega peteršilja.

Kumaro in paradižnika operemo ter zrežemo na majhne kocke. Čebulo narežemo na tanke rezine z zelenim delom vred, česen stremo, kumarici pa sesekljamo. Vse skupaj pomešamo z jogurtom in kislom smetano, solimo in popramo po okusu ter damo v hladilnik za pol ure. Nato razdelimo po krožnikih, potresemo s peteršiljem in ponudimo s kruhom.

Kumarična solata za k hrani z žara

Potrebujemo 3 velike kumare, žlico soli, 4 žlice sladkorja, dober dljabolčnega kisa, 2 zeleni papriki, 50 g koriandra in 100 g neslanih arašidov.

Kumare operemo, olupimo, razpolovimo po dolžini, po potrebi odstranimo semena in jih narežemo na slab centimeter debele rezine. Na cedilu jih zmešamo s soljo in pustimo 30 minut, da se odtečejo. Speremo jih s hladno vodo in zopet osušimo, nazadnje še s papirnatimi brisačami. Paprikama odstranimo seme, ju prerežemo in nasekljamo, prav tako koriander in arašide. V posodi za solato zmešamo sladkor in kis, da se sladkor stopi. Dodamo kumare, papriki, koriander in vse skupaj zmešamo. Preden serviramo, po vrhu potresemo še arašide.

Kumare na vašem vrtu

Za kumare je pomembno ravno pravšnje redno zalivanje, še zlasti ko je sušno vreme, sicer so plodovi grenki. Enako velja, če so zalite preveč. Če so premalo zalite, odpadejo tudi cvetovi in tako je pridelka manj. Ko dozori, jih pobirajmo sproti, s čimer spodbudimo razvoj novih cvetov in posledično novih plodov. Kdor vrta nima, jih lahko goji tudi v loncih na balkonu.

Najejmo se bučk

ERIKA JESENKO

Bučke so tako hvaležna zelenjava. Enostavne za gojenje, imajo dober donos, v kulinariki pa so še kako okusne in široko uporabne. Da so poleg tega še kako koristne za naše telo, verjetno ni treba poudarjati. Sedaj je njihov čas, zato se jih le najejmo.

Za pripravo ajdove kaše z bučkami in lososom potrebujemo: 400 g ajdove kaše, 500 g losovega fileja, 2 manjši bučki, 2 stroka česna, 1 žlica olivnega olja, sol in poper.

Ajdovo kašo skuhamo v osoljeni vodi. Lososov file narežemo na trakove. Bučke narežemo na kolesa, česen

sesekljamo. Ponev segrejeemo, prilijemo olivno olje ter na njem popečemo trakove lososa. Dodamo narezano bučko in česen. Vse skupaj na hitro prepražimo. Solimo in popramo. Nazadnje vmešamo še kuhano ajdovo kašo in vse skupaj pražimo še minuto.

Nasvet: Če imamo pri roki sojino omako, jo uporabimo namesto soli.

Za pripravo bučnih zvitkov potrebujemo: bučke, kuhan pršut ali piščančje prsi, sir, baziliko in origano.

Bučke po dolžini narežemo na dolge in široke trakove. Pri tem si lahko pomagamo z lupilcem za

krompir. Po površini razporedimo kuhan pršut ali piščančje prsi ter sir. Začinimo z baziliko in origanom. Tako nadevane bučke zvijemo v rulado. Zvitke

polagamo na pekač, prekrit s peki papirjem. Pečemo v pečici, segreti na 200 °C, 15 minut.

Nasvet: Preden postavimo zvitke v pečico, jih

lahko po želji premažemo še s stopljenim maslom ali olivnim oljem. Tako se bodo zvitki lepše zapekli, po površini pa bodo hrustljavi.

LAHKE JEDI

Pred svetovnim dnevom humanitarnosti

Ljubljana – Generalna skupščina Združenih narodov je 19. avgust razglasila za svetovni dan humanitarnosti, s čimer vsako leto opozarja na obvezo mednarodne skupnosti, da pomaga ranljivim, preslišanim in zapostavljenim ljudem po vsem svetu. Letos, ko je svet pretresel novi koronavirus in nas opomnil, da je človeštvo kljub izjemnemu tehnološkemu napredku na vseh področjih odvisno od osnovnih prvin – osebne higiene, oskrbe z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, sobivanja, predvsem pa odgovornega ravnanja in solidarnosti, se je znova izkazalo, da je humanitarnost prepotrebna dejavnost, ki rešuje, povezuje in ponovno postavlja solidarnost in posluh za sočloveka ter sposobnost pravočasnega odkrivanja vsakovrstnih stisk na prvo mesto, sporočajo iz Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

PISANA LOKA
Festival
21. 8. - 29. 8. 2020 v Škofji Loki

Dan D, Vlado Kreslin, Pliš,
Prismojeni profesorji bluesa, Nevergreen brothers,
Grlenice, Slam zverine, stand up, delavnice, predstave,...

www.pisanaloka.si

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 7. 8. 2020, je bila **NAMA, d. d., Ljubljana, za sladolede GREFINO v Kranju**. Izžrebane so bile: **Lojzka Taler**, Zg. Gorje, ki prejme banjico sladoleda, **Taja Drobnič Šparakl**, Podnart, ki prejme palačinko po izbiri in smoothie, in **Marija Zupanc**, Kranj, ki prejme vafelj po izbiri in frape. Nagradenke prejmejo nagrade v sladolednem baru GREFINO pri Globusu v Kranju. Čestitamo!

Čas, v katerem novorojenček postane živahen otrok, je poln presenečenj, prvih preizkušenj in navdušenja. Vse te trenutke lahko ohranimo tako, da jih zapišemo v album, ki bo trajen spomin na začetek življenja.

14,99
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Ko moraš prestaviti poroko ...

Posledice koronasituacije se kažejo tudi v organizaciji porok oziroma njihovih odpovedih, prestavljenih datumih, kar nato včasih pomeni iskanje nove lokacije, vprašljivo razpoložljivost drugih ponudnikov, ki sodelujejo pri izvedbi poroke, in na koncu seveda obveščanje svatov o novem datumu in lokaciji.

ALENKA BRUN

Kranj – V agenciji Organizacijaporok.com so v drugi polovici julija 2020 izpeljali spletno raziskavo vpliva covida-19 na bodoče mladoporočence in organizacijo njihovih porok. Ugotovili so, da je zaradi nastalih razmer moralo štirideset odstotkov vprašanih parov prestaviti datum poroke, 17 odstotkov je na slavo povabilo manj svatov, kot bi jih sicer. Skoraj 65 odstotkov zaradi prestavljanja datuma poroke ni izgubilo denarja, dobra četrtina je izgubila do tisoč evrov, manj kot deset odstotkov pa tisoč evrov ali več.

Pri prestavitvi poroke pari sicer niso imeli večjih težav, navajajo v agenciji Organizacijaporok.com. Pravijo, da so bili poročni ponudniki zelo razumevajoči glede prestavitve poroke in so dobili nazaj že plačane depozite, o čemer priča tudi navedeni odstotek. Nastala situacija je namreč za vse vpletene nekaj novega, a hkrati zelo težka in nepredvidljiva, zato se ponudniki prilagajajo na vseh področjih, kolikor se le lahko.

Tujci prestavili poroko v prihodnje leto

Na Upravni enoti (UE) Radovljica opažajo, da se koronasituacija odraža tudi v zmanjšanju števila opravljenih poročnih obredov za sklenitev zakonske zveze na območju njihove UE. »V primerljivem obdobju od januarja do vključno julija lani smo izvedli 145 sklenitev zakonskih zvez, letos 88. Po preklicu epidemije junija letos se termini za poroko ponovno postopoma polnijo. Največ jih je načrtovanih za mesec avgust in september. Nekoliko večje je ponovno zanimanje tujcev za poroko, kar pa je odvisno tudi od drugih okoliščin, kot so sprostitev ukrepov glede prehajanja meje, letalski prevozi in gostinska ponudba. Številčno gledano

Tistih, ki so se poročili v ožjem družinskem krogu, razmere, ki jih povzročajo prisotnost covida-19, niso zmotile, medtem ko so bila velika poročna slavlja odpovedana ali pa prestavljena v prihodnje leto. / Foto: Tina Dokl

pa je poročnih obredov tudi v času po epidemiji manj kot v primerljivem obdobju lani (junij, avgust),« razložijo. Ugotavljajo še, da po preklicu epidemije ne beležijo veliko odpovedi porok, saj se za sklenitev zakonske zveze odločajo pari, ki si želijo poroke s prisotnostjo manjšega števila svatov, predvsem v krogu najbližjih in jih tako omejitveni ukrepi niso odvrgli od te namere. »Stranke so odpovedale poroko, ker je zaradi vseh omejitvenih

oseb,« še povedo. Zaradi negotovih aktualnih razmer pa je veliko načrtovanih porok tujcev prestavljenih v prihodnje leto.

V Kranju ne zaznavajo velikega osipa

Z UE Kranj so nam sporočili, da lani v juniju beležijo 63 zakonskih zvez, letos 33, torej 30 manj. V mesecu juliju pa je bilo lani sklenjenih 34 zakonskih zvez, letos pa 41, kar je celo sedem več. Za mesec junij 2020 je bilo

organu lahko sporočena že pred objavo Odloka o spremembah in dopolnitvi Odloka o začasni splošni omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 96/2020 z dne 8. 7. 2020, začel veljati 9. 7. 2020), zato po našem mnenju odlok ni vplival na število sklenjenih zakonskih zvez, saj številke ne kažejo neposredne vzročne povezave,« še povedo o poletnih številkah.

Porok je po epidemiji nekoliko manj

Podobno stanje opažajo tudi na Jesenicah, na njihovi upravni enoti.

Porok je v času po epidemiji nekoliko manj, predvsem tistih zunaj uradnega prostora. Nekaj odpovedi so imeli, šest porok so datumsko prestavili, po drugi strani pa se je povečalo število porok ob sredah v Upravnem centru Jesenice. Kljub omejitvam glede števila oseb pri poročnih obredih pa niso zaznali močnega osipa. Za primerjavo povedo še, da so v prvih osmih mesecih lanskega leta prejeli 53 prijav sklenitve zakonske zveze, letos pa 46.

Pri preložitvi poroke pari sicer niso imeli večjih težav. Več kot polovica jih pravi, da so bili poročni ponudniki zelo razumevajoči glede prestavitve poroke in so jim vrnili že plačane depozite, ugotavljajo v agenciji Organizacijaporok.com. Nastala situacija je namreč za vse vpletene nekaj novega, a hkrati zelo težka in nepredvidljiva, zato se ponudniki prilagajajo na vseh področjih, kolikor se le lahko.

ukrepov niso želele imeti ali je zaradi pomanjkanja gostinske ponudbe niso mogle izvesti. Gre za večje, prestižnejše poroke z več svati. Ob drugi omejitvi druženja ne beležimo osipa, saj so ob upoštevanju vseh ukrepov še vedno izvedljive poroke s prisotnostjo do petdeset

prijavljenih 49 sklenitev zakonskih zvez, od teh je bilo pet odpovedanih in 11 prestavljenih; za julij 2020 pa je bilo prijavljenih 48 sklenitev zakonskih zvez, od teh so bile tri odpovedane in štiri prestavljene. »Odpoved oz. prestavitev sklenitve zakonske zveze je bilo upravnemu

desetdnevna vremenska napoved

Torek 18. 8.	Sreda 19. 8.	Četrtek 20. 8.	Petek 21. 8.	Sobota 22. 8.
17/22 °C	16/26 °C	15/28 °C	16/30 °C	15/30 °C
Nedelja 23. 8.	Ponedeljek 24. 8.	Torek 25. 8.	Sreda 26. 8.	Četrtek 27. 8.
13/25 °C	14/25 °C	13/26 °C	14/27 °C	14/26 °C

tedenski koledar

			vzhod	zahod
18. 8.	tor.	Helena	6.05	20.05
19. 8.	sre.	Ljudevit	6.07	20.03
20. 8.	čet.	Bernard	6.08	20.02
21. 8.	pet.	Ivana	6.09	20.00
22. 8.	sob.	Timotej	6.10	19.58
23. 8.	ned.	Filip	6.12	19.56
24. 8.	pon.	Jernej	6.13	19.54

Vrh Storžiča le še za planince

Planinci, ki so se že povzpeli na Storžič, vedo, da so si vrh delili z ovcami. Odslej ne bo več tako, saj so člani Agrarne skupnosti Bašelj del vrha ogradili in svojim ovcam tako onemogočili dostop.

JASNA PALADIN

Bašelj – Vrh Storžiča in južna pobočja so namreč v lasti kmetov iz Bašlje, ki tam že desetletja pasejo svoje ovce. Več kot sto se jih pase tod in pogosto so se v tropih zbirale prav na vrhu tega dvatisočaka. Ne le da za vse – ovce in planince – včasih sploh ni bilo prostora, številni planinci so potarnali, da niti malice ne morejo pojesti v miru, predvsem pa so jih motili številni iztrebki in s tem povezan smrad.

»Planinci postajajo vedno bolj zahtevni. Čeprav je zemlja naša, mnogi mislijo, da pripada vsem in se temu primerno tudi obnašajo. Ker pa smo to tarnanje poslušali že vrsto let, smo se vendarle odločili, da nekaj ukrenemo,« nam je povedal Matija Roblek iz Bašlje, kmet, ki na Storžiču pase svoje ovce. Delovno akcijo, na kateri bi postavili ograjo, so sprva želeli izpeljati že 1. avgusta, a takrat ni bilo na voljo helikopterja za prevoz opreme, nato pa jim ni služilo vreme, a pred dnevi se je vendarle vse izšlo. V petek, 7. avgusta, so s pomočjo helikopterja Slovenske vojske

Bašljani, udeleženci delovne akcije na Storžiču / Foto: Jože Cuderman

na vrh prepeljali vso gradbeno opremo in agregate, nato so pripravili potrebne temelje, v nedeljo, 16. avgusta, pa je šlo zares – v zahtevnih razmerah in v akciji, pri kateri so skupaj stopili vsi Bašljani, so postavili še ograjo. »Zelo zahtevno delo je za nami, zato pa je zadoščanje toliko večje. Stopili smo skupaj in res hvala vsem, ki so pomagali,« nam je včeraj zadovoljen povedal Jože Cuderman, ki je delovno akcijo vodil skupaj z Matijo Roblekom in predsednikom

Agrarne skupnosti Bašelj Francijem Lombarjem, udeležilo pa se je je kakšnih dvajset Bašljanov, med njimi tudi preddvorski župan Rok Roblek. Delali so v nedeljo od 8. do 14. ure in to kljub temu da je ta dan Storžič obiskalo zelo veliko planincev. »Nenehno nas je skrbelo zaradi padajočega kamenja, odgovornost je bila res velika, a se je vse srečno izteklo. Prejeli smo tudi veliko zahval in pohval planincev, zato smo z opravljenim delom še toliko bolj zadovoljni,« nam

je še povedal Cuderman.

Postavili so štirideset metrov ograje na južnem pobočju in očistili sam vrh. Ovce seveda za pašo ne bodo prikrajšane, saj na vrhu kaj dosti trave ni, bodo pa toliko raje na Storžič zdaj hodili planinci. Tudi v soboto, 22. avgusta, ko bo na Storžiču tradicionalna maša.

Helikopterski prevoz je članom Agrarne skupnosti Bašelj omogočilo Planinsko društvo Preddvor. »Obrnili smo se na Planinsko zvezo Slovenije, ki preko razpisa pomaga planinskim društvom pri ekološki in energetski prenovi planinskih koč, ker pa vse helikopterske ure v ta namen še niso bile porabljene, smo helikopter lahko izkoristili tudi za prevoz potrebnega materiala za postavitve ograje pod vrhom Storžiča. Helikopter je na Storžič poletel trikrat, priložnost pa smo izkoristili tudi za prevoz gradbenega materiala za naše zavetišče v Hudičevem borštu, ki ga bomo zdaj bistveno lažje in hitreje dokončali,« nam je povedal predsednik Planinskega društva Preddvor Aleš Drekonja.

Ograja bo ovcam onemogočila dostop na sam vrh, ki bo zdaj namenjen le še planincem.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno s plohami in nevihtami. Jutri zjutraj bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. Čez dan bo večinoma sončno. Popoldne lahko nastane kakšna kratkotrajna ploha. V četrtek bo pretežno jasno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

15/21°C

SREDA

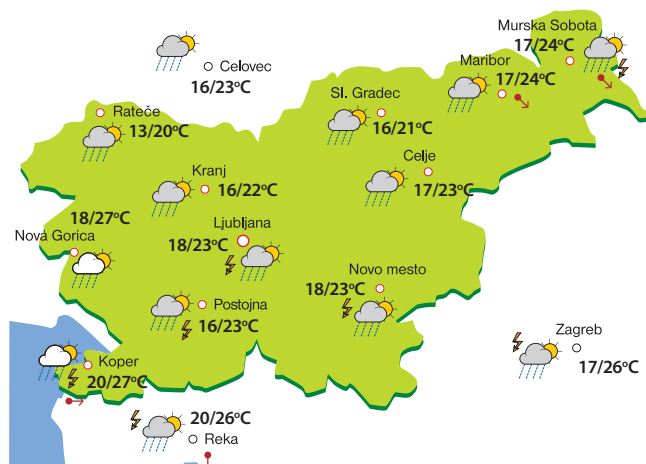

13/25°C

ČETRTEK

12/28°C

Prva presaditev pljuč pri otroku v UKC Ljubljana

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Ekipa Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana je pred dnevi presadila pljuča 14-letni deklici s cistično fibrozo. To je bila prva presaditev pljuč pri otroku v UKC Ljubljana. Poseg je trajal od 23. ure zvečer do 8. ure zjutraj, deklica pa je že drugi dan po posegu samostojno zadihala z novimi pljuči in se sedaj odlično počuti. Za uspešno izveden poseg je zaslužna celotna ekipa zdravnikov in medicinskih sester. Še posebno pa se želijo zahvaliti vsem, ki so jim sredi noči požrtvovalno priskočili na pomoč, čeprav so se morali odpovedati počitku, prostemu času, nekateri so se celo predčasno vrnili s počitnic. »Brez njih nikakor ne

bi mogli sestaviti dodatne kirurške ekipe, da je lahko sočasno v sosednji operacijski dvorani potekala še presaditev srca 15-letnemu dečku, ki je bila prav tako uspešna,« je povedal doc. dr. Tomaž Štupnik, predstojnik Kliničnega oddelka za torakalno kirurgijo v UKC Ljubljana. S presajanjem pljuč so v UKC Ljubljana začeli pred manj kot dvema letoma (15. septembra 2018). Od takrat so pljuča presadili 23 bolnikom. Lani so se po številu presaditev na milijon prebivalcev uvrstili na 16. mesto v svetu, tudi pred državo, kot so Nemčija, Švica in Velika Britanija. Letos pričakujejo še boljši rezultat, saj so opravili že 11 presaditev pljuč, na poseg pa v tem trenutku čaka še šest bolnikov.

Sto petdeseta obletnica smrti Lovra Tomana

MARJANA AHAČIČ

Kamna Gorica – V sredo bodo v Kamni Gorici obeležili 150. obletnico smrti rojaka dr. Lovra Tomana, politika, ustanovitelja in prvega predsednika Slovenske matice, člana deželnega zbora in predstavnika Kranjske v državnem zboru na Dunaju, moža, ki je aprila 1848 prvič izobesil slovensko zastavo, pa tudi pesnika in predvsem domoljuba, gorečega

branitelja narodnih pravic. Do njene zgodnje smrti je bil poročen s pisateljico, pesnico in skladateljico Josipino Urbančič Turnograjsko. Umril je na Veliki šmaren v Rodaunu pri Dunaju. Pokopan je v Kamni Gorici. Pripadnik bo v sredo, 19. avgusta, ob 18. uri pred Tomanovo rojstno hišo. V skladu z navodili NIJZ bodo organizatorji na slovesnosti upoštevali higienska priporočila in vodili seznam prisotnih.

Razstava ob sedemdesetletnici Vere Žagar

Zavrh – Likovna sekcija KUD JaReM vabi na odprtje razstave 70 let Vere Žagar – Slikanje in ročno ustvarjanje. Odprtje bo v četrtek, 20. avgusta, ob 19. uri na Aljaževi domačiji v Zavrhu. Ob tem bo potekal tudi kulturni program.

PREJELI SMO

Zahvala

Rada bi se zahvalila gospe, ki mi je naredila veliko uslugo. Kar ne morem verjeti, da so pri nas ljudje še tako pošteni, tega se resnično zavedam šele sedaj in vsak dan razmišljam o tem, da se gospe nisem dovolj zahvalila. Takole je bilo. V soboto, 8. avgusta, sva šla s sinom po nakupih v Mercator na Kokrici. Ko sem izstopila iz avta, mi je iz torbice padla denarnica z vsemi mogočimi dokumenti, tega seveda nisem opazila. Med nakupovanjem sem po zvočniku zaslišala svoje ime

in da naj pridem na blagajno. Šel je sin in prodajalka mu je izročila mojo denarnico z vsem denarjem in dokumenti. Najditeljico sva nato srečala na parkirišču, bila sem zmedena in mislim, da se ji nisem dovolj zahvalila. Šele sedaj se zavedam, kaj bi se mi lahko zgodilo, koliko težav bi imela, če denarnice ne bi našla poštena gospa. Zato se ji še enkrat zahvaljujem in upam, da bo moja zahvala prebrala v časopisu, ki ga tako radi beremo.

ELICA ŠIPEC,
SUHA PRI PREDOSLJAH